

Maros megye legolvasottabb napilapja!

NÉPÚJSÁG

2026. június 5.,
péntek

LXXVIII. évfolyam
120. (22280.) sz.

Ára: 4⁰⁰ lej
(előfizetőknek 3⁰⁰ lej)

K Ö Z É L E T I N A P I L A P

Elballagtak a Bolyai és a Református Kollégium végzősei Kirepült egy újabb évfolyam

Fotó: Nagy Tibor

Június 4-én, csütörtökön utoljára szólt a csengő a Bolyai Farkas Elméleti Líceum és a Marosvásárhelyi Református Kollégium 253 végzősének. A két nagy múltú intézmény diákjai ökumenikus istentiszteleten vettek részt a marosvásárhelyi Vártemplomban, majd külön-külön rendezték meg ballagási ceremóniájukat.

Szeredai Vivien

– Amikor négy évvel ezelőtt átléptétek a Bolyai Farkas Elméleti Líceum küszöbét, még csak kerestétek a helyeteket e nagy múltú, sokat látott falak között, ma pedig már itt alkotjátok az iskola jelenét, és hamarosan ti lesztek a jövőnk hírnökei a nagyvilágban – nyitotta meg ünnepi beszédét *Hajdú Zoltán* igazgató. Kiemelte, hogy az elmúlt négy év nem csupán felkészülési időszak volt, hanem maga az élet, amikor

(Folytatás a 4. oldalon)

Ne feledje

idejében
megújítani
előfizetését!

Ha előfizet, biztosan
kézhez kapja,
olcsóbban,
mint ha megvásárolná!

Táncsal a magány ellen

Példaértékű és hiánypótló eseménynek adott otthont a város, amikor első alkalommal szervezték meg a régióban a szeniorörömtánc-találkozót. Ez a rendezvény messze túlmutatott a fizikai mozgáson: valódi terápiát, lelki feltöltődést és meleg közösségi élményt nyújtott az 50 év feletti korosztály számára.

5.

Amikor összefog a közösség

A megye számos településén szerveztek gyermeknapot az elmúlt napokban. A szabédi sem a tartalmában volt más, mint inkább a mögötte álló közösségi munka miatt: kitartással, céltudatossággal tudnak eredményeket elérni.

17.

AKTUÁLIS

Tehetatlenség drónszárnyakon

Benedek István

Jókora politikai vihart kavart a napokban a Galacon tömbházba csapódó drón esete. Az ukrán háború kitörése óta nem ez az első, és aligha az utolsó ilyen eset, ezt a többiek sorából az emelte ki, hogy a becsapódás emberi sérülést okozott. Az azóta már nagyrészt lecsengett nyilatkozatviharban politikusok és szakértők egyaránt többször is szóvá tették, hogy az ügy egy NATO-tagállam elleni támadásként is értelmezhető. Ilyen összefüggésben már korábban is gyakran került szóba a kollektív védelem kérdése, amiről a NATO alapszerződésének 5. cikkelye rendelkezik. Arról már sokkal ritkábban esik szó, hogy ez mit is jelent a valóságban.

(Folytatás a 3. oldalon)

INGYENES
FIZIOTERÁPIA
küldőpapírral

- Ingyenes orvosi vizsgálat és kezelés küldőpapírral
- Szakképzett, tapasztalt terapeuták
- Korszerű, modern eszközök

 PsychoBioMed
center

0772 070 391

Marosvásárhely,
Hadsereg tér 45.

JÚNIUSI AKCIÓ: 1 nap
AJÁNDÉK kezelés

JÚNIUS

5

PÉNTEK

Ma **FATIME**,
holnap **NORBERT, CINTIA** napja

Az év 156. napja, hátravan 209 nap

IDŐJÁRÁS

Változó idő

Hőmérséklet:
max.: 28 °C
min.: 16 °C

naptár

Isten éltesse!

NORBERT: germán eredetű név, amely a Nordbert névből alakult ki. Jelentése: északi fény

CINTIA: görög eredetű név, amely a görög mitológiából származik. Jelentése: Künthosz (latinosan Cynthus) hegyén született.

VALUTAÁRFOLYAM

BNR: 2026. június 4.

1 €	5,2581 lej
1 \$	4,5223 lej
100 Ft	1,4841 lej
1 g arany	650,3914 lej

ELŐFIZETÉS A SZERKESZTŐSÉGBEN IS!

Elfogadunk előfizetést lapunkra a következő hónapra a Népújság szerkesztőségében: Marosvásárhely, Dózsa György utca 9. szám, 2. emelet, 72-es iroda, naponta 10–14 óra között, szombat – vasárnap zárva. Tel. 0728-082-259.

A csütörtöki lottóhúzás nyerőszámai

Joker	36, 37, 1, 40, 42 + 18	NOROC PLUS: 6 6 0 8 6 3
LOTO 40	34, 31, 1, 14, 36, 2	SUPER NOROC: 6 2 0 2 5 0
LOTO 60	40, 43, 5, 21, 14, 34	NOROC: 5 9 6 5 5 6 1

MEGYEI HÍREK

Megnyitja kapuit az Apolló strand

Maroszentgyörgyön június 10-én, szerdán reggel 8 órakor nyitja meg kapuit az Apolló strand. A belépő ára felnőttek számára 65 lej (hétfőn és ünnepnapokon 75 lej), a 7–12 éves gyermekek számára 30 lej (hétfőn 35 lej), a 7 év alatti gyermekek és a fogyatékkal élők számára ingyenes. A maroszentgyörgyi lakosok kedvezményes árú belépti díjat – munkanapokon 60, hétfőn 70 lej – fizetnek. Emellett 17 óra után kedvezményes tarifák érvényesek: 55 lej hétköznapokon, illetve 65 lej hétfőn.

Június 12-én nyit a parajdi strand

Jövő pénteken, június 12-én kezdődik a nyári szezon Parajdon. A medencék már fel vannak töltve a friss, gyógyhatású sós vízzel, és a strand készen áll a vendégek fogadására – írják a közösségi oldalon.

Jövő héten kezdődnek a szóbeli vizsgák

A szóbeli érettségi vizsgák június 8. és 17. között zajlanak, az írásbelikre június 29. és július 3. között kerül sor. Az első, óvások előtti eredményeket július 7-én teszik közzé, a végleges eredményeket pedig július 13-án közzélik.

Előzetesben egy köztéri rabló

A Maros Megyei Közlekedésrendészeti Szolgálat rendőrei 24 órára őrizetbe vették egy 61 éves férfit, akit rablás elkövetésével gyanúsítanak. A rendelkezésre álló adatok szerint május 29-én egy 53 éves nő értesítette a rendőrséget, hogy Marosvásárhely egyik autóbusz-állomásán peronján egy férfi erőszakkal kitépte kezéből a kézitáskáját. A táskában 900 lej készpénz, egy mobiltelefon, valamint egyéb személyes tárgyak voltak. A rendőrök rövid időn belül azonosították és elfogták a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított személyt, egy 61 éves férfit, akit egy gazdasági épületben találtak meg. Az okozott kár egy részét sikerült visszaszerezni a sértettnek. A bizonyítékok alapján a férfit 24 órára őrizetbe vették, majd az Előzetes Letartóztatási és Fogvatartási Központba szállították. A nyomozás az illetékes ügyészség irányítása alatt folytatódik.

Hírszerkesztő: Szer Pálosy Piroksa

Gyalogátkelőhelyeket világítanak ki

Mintegy 214 gyalogátkelőhelyet világítanak ki a régióban, ahol ez hiányzik, a legtöbbet Maros megyében – tájékoztatott a Brassói Regionális Utügyi Igazgatóság.

Jelenleg folyamatban van a napelemes világítótestek felszerelése minden olyan gyalogátkelőhely környékén, amely még nem rendelkezik ilyen rendszerrel. Brassó megyében 22 helyszínen, Hargita megyében 39, Kovászna megyében 40, Szeben megyében 49, Maros megyében 64 helyszínen szükséges az országút melletti gyalogátjárók kivilágítása. A munkálatok magukban foglalják az útburkolati jelek felújítását, valamint kiegészítő jelzőtáblák elhelyezését is a gépjárművezetők figyelmeztetése érdekében. A projekt finanszírozása az országos helyreállítási és rezilienciaépítési terv (PNRR) keretében történik, és a Közúti Infrastruktúrát Kezelő Országos Társaság (CNAIR) valósítja meg Románia valamennyi országútján. (pálosy)

Fotó: DRDP

Búcsú a válogatottól: Szappanos Péter először és utoljára lehet kezdő

A Finnország elleni mai felkészülési mérkőzésen a labdarúgó-válogatottól búcsúzó Szappanos Péter, míg a keddi, Kazahsztán elleni debreceni találkozón Tóth Balázs kap majd lehetőséget a magyarok kezdőcsapatában a szövetségi kapitány szerint.

A Telkiben tartott tegnapi sajtótájékoztatón Marco Rossi hangsúlyozta, a

magyar válogatott győzelemre készül a finnek ellen, ugyanakkor ellenfelét sem becsüli le. Ilyen tekintetben külön kiemelte Benjamin Kállmant és Joel Pohjanpalót, mint akikre különösen odafigyelnek majd. A kapitány szerint a fiatal játékosok nagy lelkesedéssel érkeztek az edzőtáborba, ezért többüknek is lehetőséget szeretne adni a két júniusi felkészülési mérkőzésen.

A szakvezető visszatekintett 2018-as finnországi bemutatkozására is, és úgy fogalmazott, a válogatott az elmúlt nyolc évben jelentős fejlődésen ment át. A szakember, akinek a legnagyobb csalódást az jelentette, hogy a csapat a korábbi világbajnoki selejtezősorozatban nem tudta megszerezni a pótselejtezőt érő második helyet, továbbra is hatalmas megtiszteltetésnek tartja, hogy ő irányíthatja a magyar válogatottat.

Marco Rossi méltatta a válogatottól elköszönő 35 éves Szappanos Pétert, aki szerinte nemcsak teljesítményével, hanem öltözői szerepével és személyiségével is fontos tagja volt a nemzeti együttesnek.

A sajtótájékoztatón a búcsúzó kapus arról beszélt, hogy minden válogatott összetartásra úgy tekintett, mintha az lenne az utolsó, és hálás Marco Rossinak az elmúlt öt évben kapott bizalomért. A kapus a finnek ellen harmadszor léphet pályára a nemzeti csapatban, de ez lesz az első alkalom, hogy kezdőként viseli a címeres mezt.

A Magyarország – Finnország felkészülési labdarúgó-mérkőzés a Bajnokok Ligája múlt szombati döntőjének otthon adó Puskás Arénában 20.45 órakor kezdődik. A találkozót az M4 Sport televízió élőben közvetíti.

Fotó: MLSZ

Felkészülési mérkőzések a televízióban

Péntek, június 5.

- * 19.00 óra: Grúzia – Bahrein (DigiSport 2)
- * 19.30 óra: Szlovákia – Montenegró (DigiSport 3)
- * 20.00 óra: Moldova – Bulgária (DigiSport 4)
- * 20.45 óra: MAGYARORSZÁG – Finnország (DigiSport 1, M4 Sport)
- * 21.00 óra: Azerbajdzsán – Málta (DigiSport 2)

Szombat, június 6.

- * 16.00 óra: Litvánia – Lettország (DigiSport 3)
- * 16.55 óra: Örményország – Kazahsztán (DigiSport 4)
- * 18.00 óra: Észtország – Feröer szigetek (DigiSport 3)

- * 19.55 óra: Gibraltár – Kajmán-szigetek (DigiSport 4)
- * 20.45 óra: ROMÁNIA – Wales (Prima TV)
- * 20.45 óra: Portugália – Chile (DigiSport 1)
- * 21.00 óra: Albánia – Luxemburg (DigiSport 2)
- * 22.00 óra: Svájc – Ausztrália (DigiSport 4)
- * 23.00 óra: Anglia – Új-Zéland (DigiSport 2)

Vasárnap, június 7.

- * 14.55 óra: Liechtenstein – Ciprus (DigiSport 4)
- * 19.30 óra: Dánia – Ukrajna (DigiSport 2)
- * 21.00 óra: Koszovó – Andorra (DigiSport 3)
- * 21.45 óra: Horvátország – Szlovénia (DigiSport 2)
- * 22.00 óra: Görögország – Olaszország (DigiSport 1)

RENDEZVÉNYEK

Kodály- és Delibes-mise a Musica Humana előadásában

Június 9-én, kedden 17 órától a Köteles utcai minorita templomban a Szent Antal kilencedének zárómiséjén a Musica Humana női kar Kodály Zoltán Magyar miséjét énekl, a szentmise után pedig Delibes Rövid miséjét (Missa brevis) adja elő. Karvezető Sikó Szidónia, zongorán kísér Kovács Zsuzsa. Szólisták Bereczki-Tollas Enikő és Keresztesi Tekla.

Álomj az állatkertben – fogyatékos és beteg gyerekeknek

A Marosvásárhelyi Állatkert június 5-én, pénteken 18–22 óra között tizedik éve rendezi meg a nemzetközi hírű Álomj az állatkertben elnevezésű eseményt. A különleges est célja, hogy a fogyatékos és krónikus beteg gyermekek, valamint családtagjaik

számára biztosítson ingyenes, akadálymentes és élményekkel teli látogatást egy nyugodt, szeretetteljes környezetben. A program során a gyerekeket interaktív foglalkozások, fánk és limonádé várja, miközben szakértők segítségével közelebbről is megismerkedhetnek az állatvilág csodáival. A részvétel ingyenes, de regisztrációhoz kötött, jelentkezni a www.zootirgumures.ro honlapon vagy az alábbi linken lehet: <https://forms.gle/Lyvpfh4R68em6WCK6>.

Zengő városok – a reformkori Erdély muzsikája

Pénteken, június 12-én 17 órától a Beszélő könyvek 7. beszélgetéssorozat keretében a reformkor városi zenéjéről beszélget a Teleki Téka emeleti dísztermében dr. Sófalvi Emese egyetemi adjunktus, muzikológus és Lázok Klára. A jelenlévők a zenélés alkalmairól és tereiről, népszerű műfajokról és zeneszerzőkről hallgathatnak zenés példák illusztrált előadást. Fellép: Geréd Jolán (fuvola) és Sófalvi Emese (hegedű).

NÉPÚJSÁG
MAROS MEGYEI NAPILAP
Kiadja az IMPRESS KFT.
FŐSZERKESZTŐ:
Karácsonyi Zsigmond
FŐSZERKESZTŐ-HELYETTES:
Benedek István
LAPSZERKESZTŐ:
Vajda György

MUNKATÁRSÁK: Bodolai Gyöngyi, Farczádi Attila, Mezey Sarolta, Kaáli Nagy Botond, Nagy-Bodó Szilárd, Nagy Miklós Kund, Nagy Székely Ildikó, Nagy Tibor (fotó), Szeredai Vivien, Szer Pálosy Piroksa. **KORREKTÚRA:** Horváth Éva, Szabó Ivett. **TÖRDELÉS:** Donáth-Nagy György, Makkai Melánia, Vajda Gyöngyi. **FŐKÖNYVELŐ:** Nagy Melinda. **REKLÁM-LAPTERJESZTÉS:** Madaras Éva Adrienn. **APRÓHIRDETÉS:** Petres Emília.
Tel.: munkanapokon 9–14 óra között 0265-268-854, délután: 0728-082-259, e-mail: reklam@e-nepujasg.ro
SZERKESZTŐSÉG: 540015 Marosvásárhely, Dózsa György út 9. szám, II. emelet. **Internet:** www.e-nepujasg.ro **E-mail:** nepujasg@e-nepujasg.ro
Telefon: titkárság: 0265-266-780; tel/fax: 0265-266-270. **Nyomda:** Palatino.
A szerkesztőség véleménye nem feltétlenül azonos a szerzők véleményével.
Előfizetés a postahivatalokban, a postásoknál és a szerkesztőségben: tel. 0728-082-259.
Hirdetési irodánk nyitvatartási rendje: hétfő, kedd, szerda, csütörtök: 9–15, péntek: 9–14 óra között, szombat, vasárnap: zárva.

Nemzeti összetartozás napja

Kelemen Hunor. Nemcsak a veszteségekre emlékezünk, hanem az erőre is, amely képes volt megtartani

Trianon napján nemcsak a veszteségre emlékezünk, hanem arra az erőre is, amely a legnehezebb időkben is képes volt megtartani bennünket – írta csütörtökön a nemzeti összetartozás napján közzétett üzenetében Kelemen Hunor RMDSZ-elnök.

Az RMDSZ elnöke Facebook-bejegyzésében úgy értékelt, hogy ezen a napon – amikor sokfelé ballagás van – talán nincs annál szebb üzenet, mint az, hogy a jövő mindig megszületik valahol. „Egy osztályteremben, egy iskola udvarán, egy kö-

zösségben, ahol a fiatalok útnak indulnak, és magukkal viszik a nyelvet, a hitet, az összetartozást. Ez ad reményt nekünk is. Mert amíg vannak, akik továbbviszik azt, amit ránk bízta, addig van jövőnk is” – fogalmazott.

Az erdélyi magyar érdekvédelmi szervezet elnöke rámutatott: bár a múlt fájdalma nem tűnik el, a hit, a kitartás és az új nemzedékek ereje mindig erősebb lehet nála.

A nemzeti összetartozás napján több erdélyi és partiumi településen tartottak megemlékezéseket. (MTI)

A fokozódó globális feszültségek negatívan hatnak Európa gazdaságára

A fokozódó globális feszültségek, az erősödő biztonsági kockázatok, az éghajlatváltozással kapcsolatos kihívások, valamint az ingadozó energiaárak és a megélhetési költségek tartós nyomása továbbra is negatívan hatnak Európa gazdaságára, a háztartásokra és a vállalkozásokra egyaránt – közölte a gazdaságért és termelékenységért felelős uniós biztos szerdán.

Valdis Dombrovskis, az Európai Bizottság által közzétett európai szemeszter tavaszi csomagjának bemutatásakor közölte, a geopolitikai bizonytalansággal jellemzett környezetben a csomag szakpolitikai iránymutatást ad a tagállamoknak, különös tekintettel az EU versenyképességének, stratégiai autonómiájának, valamint gazdasági és társadalmi ellenálló képességének, kohéziójának megerősítésére, a költségvetési fenntarthatóság megőrzése mellett. A tavaszi csomag az egységes piac teljes potenciáljának kiaknázására, az innovációs szakadék megszüntetésére, a dekarbonizáció felgyorsítására és a stratégiai függőségek csökkentésére összpontosít, miközben előmozdítja a munkahelyteremtést és a készségeket, kezeli a lakhatási válságot, valamint biztosítja a társadalmi méltányosságot és a kohéziót – mondta az uniós biztos.

A tagállamok feladata a szabályozási keretek egyszerűsítése

A tagállamoknak szakpolitikai intézkedéseikkel törekedniük kell az egységes piaci akadályok csökkentésére, a túlszabályozás csökkentésére, a jogállamiság megerősítésére és a hatékony intézményi keretrendszer biztosítására.

A tagállamok feladata a szabályozási keretek egyszerűsítése és az adminisztratív terhek csökkentése, a stabil üzleti környezet biztosítása, a megfizethető tiszta energiára való átállás felgyorsítása, a hálózatok és az energiatárolás megerősítése, az energiabiztonság fokozása az éghajlati célokkal összhangban. A tagállamoknak törekedniük kell a megtakarítások előmozdítására, minőségi munkahelyek teremtésére, valamint az oktatásra, a képzésre és a készségek összehangolására a munkaerőpiaci igényekkel. Emellett a tagállamoknak fokozniuk kell a szegénység elleni küzdelmet, javítaniuk a szociális védelmet, valamint az egészségügyi ellátáshoz és a hosszú távú ápoláshoz való hozzáférést és ezek megfizethetőségét. A versenyképesség javítása érdekében javítani szükséges az innovációhoz való hozzáférést, növelni a régiók gazdasági, társadalmi és területi kohézióját, szavatolni a lakhatás megfizethetőségét, valamint egyszerű és digitális közszolgáltatásokat kell nyújtani és előmozdítani a digitális átállást. „E prioritások megvalósításához fenntartható reformokra és beruházásokra van szükség az egész Európai Unióban” – fogalmazott a biztos, aki hozzátette, ebben az összefüggésben a helyreállítási alap (RRF), a kohéziós politika és más uniós finanszírozási eszközök központi szerepet játszanak a tagállamok reformtörekvéseinek és stratégiai beruházásainak támogatásában.

A jelenlegi energiaválság középpontjában a fosszilis tüzelőanyagok állnak, ami rávilágít arra, hogy mihamarabb európai válasza van szükség a tiszta, hazai és megfizethető energia, az energiaellátás biztonságának biztosítása, valamint az EU ipari versenyképességének megőrzése érdekében – hangsúlyozta.

A tagállamok uniós költségvetési keretrendszernek való megfelelése elemzését ismertetve az uniós biztos közölte, a túlzott hiány esetén követendő eljárás (EDP) alatt álló tagállamokat illetően az Európai Bizottság azt javasolja az Európai Unió Tanácsának, hogy szüntesse meg a Málta elleni túlzott hiány miatt indított eljárást. Ausztria, Belgium, Finnország, Franciaország, Magyarország, Olaszország, Lengyelország, Románia és Szlovákia esetében pedig a brüsszeli testület úgy ítélte meg, hogy ezek az országok hatékony intézkedéseket tettek a túlzott hiány kiigazítására, ezért ebben a szakaszban nincs szükség további lépésekre az EDP keretében. A testület Bulgária esetében azonban indokoltnak találta a túlzott hiány esetén követendő eljárás megindítását.

Az uniós biztos közölte: a jövőben azok a tagállamok, amelyek intézkedéseket tesznek Európa energiabiztonságának megerősítésére és a fosszilis tüzelőanyagokról való átállás felgyorsítására, korlátozott fiskális rugalmasságot kérhetnek a védelmi kiadásokra vonatkozó jelenlegi nemzeti mentesítési záradék alapján. A tagállam kérésére a záradék hatálya kiterjeszhető a 2026 februárja óta azon végrehajtott intézkedésekre is, amelyek csökkentik az importált fosszilis tüzelőanyagoktól való függőséget, és ezáltal fokozzák Európa biztonságát és ellenálló képességét. A nemzeti mentesítési záradék szerinti védelmi többletkiadásokra vonatkozó meglévő felső határon (a GDP 1,5 százaléka) belül a 2026–2028-as időszakra vonatkozóan egy külön éves felső határ (a GDP 0,3 százaléka) és ugyanezen időszakra vonatkozóan egy kumulatív felső határ (a GDP 0,6 százaléka) vonatkozik majd kifejezetten az energetikai ellenálló képességet szolgáló intézkedésekre.

Frissített irányelvek a nemzeti foglalkoztatási és szociális politikák számára

Az uniós bizottság az európai szemeszter tavaszi csomagjában frissített irányelveket javasolt a nemzeti foglalkoztatási és szociális politikák számára, hogy azok „igazságosabbak és befogadóbbak” legyenek. Ezek új elemeket tartalmaznak a munkahelyek minőségének javítására, valamint az emberi tőkébe való befektetésre a versenyképesség és a stratégiai autonómia érdekében szükséges készségek és oktatás megerősítésével.

A foglalkoztatási irányelvek támogatják az EU szegénység és társadalmi kirekesztés elleni küzdelmét is azáltal, hogy előtérbe helyezik a minőségi foglalkoztatást a pénzügyi stabilitás, valamint a megfelelő és megfizethető lakhatáshoz való hozzáférés érdekében. (MTI)

ORSZÁG – VILÁG

Az új közalkalmazotti bértörvény tervezetének visszavonását követeli a BNS

Az Országos Szakszervezeti Tömb (BNS) az új közalkalmazotti bértörvény tervezetének azonnali visszavonását követeli, mert álláspontja szerint a jogszabályjavaslat elhibázott, átláthatatlanul készült, és nem biztosítja a fizetések méltányosságát, kiszámíthatóságát és a fenntarthatóságát a közzférában. A BNS szerint a tervezet kidolgozása nem volt kellően átlátható, a szociális párbeszéd akadozott és esetleges maradt. A BNS ezért azt kéri a kormánytól, hogy hozzon létre munkacsoportokat a munkaügyi és pénzügyminisztérium, a közzintézmények és a szociális partnerek részvételével, és a Világbank ajánlásai alapján indítsa újra a közalkalmazottak munkaköri hierarchiájának felülvizsgálatát. A szakszervezet közölte, hogy kész a párbeszédre, de hangsúlyozta, hogy a reform nem vihető véghez átláthatóság, szakmai megalapozottság és valós társadalmi konszenzus nélkül. (Agerpres)

Kiberbiztonsági platformot fejleszt a SRI és a Digi Románia

A Digi Románia és a Román Hírszerző Szolgálat (SRI) 196 millió euró értékű keretmegállapodást írt alá egy mesterséges intelligenciára (AI) épülő kibervédelmi platform és egy adatközpont fejlesztéséről – tájékoztatta szerdán a vállalat a Bukaresti Értéktőzsdét. A projektet a SAFE védelmi és biztonsági hitelkeretből finanszírozzák. Közleménye szerint a Digi Románia egy olyan integrált platformot fejleszt, amely nagy méretű nyelvi modellek (LLM) kibervédelmi célú elemzését és értékelését teszi lehetővé. A négy évre szóló megállapodás hardveres és szoftveres infrastruktúra kiépítését is magában foglalja. A kormány kedden bejelentette, hogy a SAFE-hitelből finanszírozott szerződések aláírása a tervezett ütemben halad, és Románia a rendelkezésére álló teljes 16,68 milliárd eurós keretet fel fogja használni. (Agerpres)

Gyorssegélyt kapnak a galaci drónbecsapódás károsultjai

A kormány szerdai ülésén elfogadott határozattal gyorssegélyben részesíti a galaci drónbecsapódás károsultjait. Az ügyvivő kabinet közleménye szerint 30 ezer lej kapnak azok a családok vagy egyedülálló személyek, akiknek a lakása lakhatatlanná vált a drónbecsapódás nyomán. 25 ezer lejben részesülnek azok a családok vagy egyedülállók, akiknek a lakása 75 vagy annál nagyobb százalékban rongálódott meg, de nem vált lakhatatlanná. Azok a lakók, akiknek lakása kevesebb mint 75 százalékban károsodott, 15 ezer lej kapnak lakásonként. Továbbá fejenként 1000 lejben részesül minden egyes otthonából evakuált személy, hogy biztosítani tudja alapszükségeit a visszaköltözésig. A helyi hatóságok ugyanakkor elkezdtek az eljárást a megrongálódott épület tatarozására. (Agerpres)

Tehetlenség drónszárnyakon

(Folytatás az 1. oldalról)

Az erre vonatkozó történelmi tapasztalat azt mutatja, hogy nem sokat. A NATO-t a hidegháború első éveiben hozták létre a nyugati országokat érintő szovjet fenyegetés elleni védelmi szövetségként. Fennállásának több mint háromnegyed évszázada óta az alapszerződésének a kollektív védelemre vonatkozó 5. cikkelyét eddig egyetlenegyszer aktiválták. Ez 2001. szeptember 12-én történt, az Egyesült Államokat érő terrortámadások másnapján. A szövetség legnagyobb hatalma kért és kapott is segítséget a szövetségeseitől. Az is mond valamit, hogy az ezt követő, az amerikai narratíva szerinti terror-

ellenes háborúban a jenkik már kifejezetten elutasították a NATO részvételét az afganisztáni invázióban. A háború komoly részében rajtuk kívül néhány szövetséges vett részt, majd amikor a konfliktus lecsillapodott, a békefenntartó fázisban már átadták a NATO-nak az ezért felelős nemzetközi erő parancsnokságát.

Pedig lett volna még alkalom a kollektív védelemre vonatkozó cikkely alkalmazására, hogy mást ne említsünk, a félgözzel még zajló mostani perzsa-öbölbeli konfliktus során Irán több rakétatámadást is indított Törökország ellen, amely a szövetség második legnagyobb hadsereggel rendelkező tagja. De a

NATO valahogy soha nem kapkodja el a cselekvést. Úgy is mondhatjuk, annyira erős védelmi szövetség, hogy még egy önmaga elleni támadást is sikeresen vészelt át. Ez 1974-ben történt, amikor Cipruson két NATO-tagállam, Görögország és Törökország hadseregei estek egymásnak. A két, szövetségesből lett hadviselő fél kintikusan lerendezte a vitás kérdéseit, felosztották a szigetet, majd visszatértek a szövetséges asztalhoz, és az élet ment tovább.

Nem véletlenül. Mert ez lényegében egy politikai szövetség, amelyben a nagyhatalmi érdek diktál, és emellett szervezett felvevőpiacot biztosít az amerikai fegyveriparnak. A csapból is folyó elemzők szinte egyáltalán nem szoktak szóba hozni két finom részletet, amelyek ezt támasztják alá. Az egyik, hogy

a szövetség alapokmányának az a bizonyos 5. cikkelye annyira tágan van megfogalmazva, hogy a kollektív fellépésbe bármi belefér, egy durcás nyilatkozattól egy teljes harci díszben kiállított páncélos hadosztály bevetéséig. A másik pedig, és ez kapcsolódik az elsőhöz, hogy a szövetségben a közös döntéshozatal konszenzusos alapon működik. Azaz ahhoz, hogy a NATO valahova egységesen fellépő katonai szövetségként egyenruhásokat küldjön, vagy visszapostázzon két drónt az orosz határon a galaciért válaszként, mind a 32 tagállamának az egyetértése szükséges. Szövetségként a NATO pontosan annyira harcias, mint a legkevesebb kockázatot vállalni hajlandó tagországa. Amíg az Atlanti-óceán túlpártjáról mást nem diktálnak.

Kirepült egy újabb évfolyam

(Folytatás az 1. oldalról)
az egyének közösséggé kovácsolódtak.

– Különleges és színes évfolyam vagytok. Mindannyian – kivétel nélkül – hozzátettetek valamit ahhoz a láthatatlan, de annál erősebb szellemhez, ami ezt az iskolát élte – mondta.

Végezetül az igazgató úgy fogalmazott: „Arra kérlek benneteket, hogy ne féljete az ismeretlentől. Az élet nem egy vonalzóval meghúzott egyenes vonal. Lesznek benne éles kanyarok, meredek emelkedők és olykor mély völgyek is, de soha ne feledjétek, hogy a kudarc csak egy állomás, és nem végállomás. Merjete nagyot álmodni, merjete hibázni, mert abból lehet a legtöbbet tanulni, és legfőképp merjete önmagot lenni egy olyan világban, ami sokszor mást vár el tőletek”.

Magyarország bukaresti nagykövete, *Kissné Hlatki Katalin* az ünneplő közösséghez intézett szavaiban többek között kiemelte, hogy „a Bolyai Farkas Elméleti Líceum nem csupán iskola, hanem szellemi örökség; olyan hely, ahol a tudás és az identitás évszázadok óta

zetni fogják a gazdaságot, az oktatást és a kultúrát”.

Antal Levente Mihály főtanfelügyelő-helyettes egyebek mellett kiemelte, hogy „egy rendkívül tarka, sokszor darabjaira hulló világban élünk, s ebben a zürzavarban ez a líceum megmutatta, hogy a sokféle háttér, a különböző személyiségek és a tehetség ezer arca nem elválaszt, hanem a legnagyobb közös értékeink egyike”.

A felszólalók sorát *Soós Zoltán*, Marosvásárhely polgármestere zárta, hangsúlyozva, hogy olyan világban élünk, ami bátorságot, kitartást és alkalmazkodó képességet vár, a jellemünket pedig nem a könnyű utak formálják, hanem azok az akadályok, amiket közösségi erővel és hittel megtanulunk legyőzni.

A tisztségviselők köszöntőit követően a diákok képviselői búcsúztak a ballagóktól. A végzősök nevében *Turos Sarolta* szólt az ünneplőkhöz, felelevenítve az elmúlt évek meghatározó pillanatait és tapasztalatait. A tizenegyedikeselek köszönő, biztató szavait *Tövissi Vanda* fogalmazta meg. Az ünnepi pillanatokat az iskola zeneköre

tematika-informatika) 9,98-as négyévi tanulmányi átlaggal.

Ezt követően a végzősök még egyszer, utoljára körbejárták az iskola előtti parkot és a Bolyaiak szobrát, majd a tizenkettedik évfolyam képviselői jelképesen átadták a líceum zászlaját és kulcsát a most már rangidősnek számító tizenegyedikeseleknek. Az ünnepség zárásaként *Benkő Mihály* iskolalelkész megáldotta a ballagókat, majd *Hajdú Zoltán* igazgató az iskola ősi csengőjével még egyszer, utoljára kicsengetett a végzősöknek.

Különleges évfolyam ballagott

Az ökumenikus istentiszteletet követően a Református Kollégium végzősei családi hangulatban búcsúztak a középiskolai évektől a Vártemplomban. Elsőként *Benedek Zsolt* igazgató szólt az ünneplőkhöz, kiemelve a közösségi összefogás fontosságát. A végzősökhöz intézett beszédében többek között kiemelte, hogy „csak az marad meg, amit ápolnak”, ezért arra intette őket, hogy keressék egymást, és ne hagyják, hogy az idő és a távolság kikezdje a barátságokat, illetve maradjanak hűek a gyökereikhez, és legyenek büszkék arra, hogy a marosvásárhelyi „schola” falai között nőttek fel. *Benedek Zsolt* hangsúlyozta, hogy bár a búcsú fájdalmas, mégis elkerülhetetlen, hiszen „a magot el kell választani a kalásztól, hogy elvetve új életet sarjasszon”. Zárásképpen a következő gondolatokat intézte a ballagókhöz: „Isten áldja meg

utatokat! Menjete békével, de tudjátok: a kollégium kapuja és a mi szívünk mindig nyitva áll előttetek”.

Kovács Mihály Levente, Marosvásárhely alpolgármestere kiemelte, hogy bár a világ tele van kihívásokkal, és gyakran könnyebb félni a jövőtől, mint bízni benne, mégis bátorságot kell találni ahhoz, hogy előre tudjunk menni. Hozzátette, hogy a Református Kollégium egyik legnagyobb ajándéka nem a tudás, amit a diákok kaptak, hanem az értékrend, amit magukkal vihetnek.

– Diplomát sok helyen lehet szerezni, de tartást, hitet, felelősségérzetet és szolgálatkészséget nem mindenhol tanul az ember – mondta.

Antal Levente Mihály főtanfelügyelő-helyettes kiemelte, hogy az intézményben töltött évek alatt a diákok két olyan kincset kaptak utra- valóul, amelyek elválaszthatatlanok egymástól: a hitet és a tudásvágyat.

– A tudás iránti szomjúság vezérelje minden lépteteket a világ megismerésében, kibontakoztatva a bennetek lévő talentumokat közösségünk javára. A hit pedig legyen az az iránytű, amely megtart benneteket a nehéz időkben, és emlékeztet arra, hogy a megszerzett tudást mindig a szeretet és a közösség szolgálatába kell állítanotok – mondta.

Jakab István, az Erdélyi Református Egyházkerület missziói előadója a Példabeszédek könyvéből idézett: „Bízzál az Úrban teljes szívvedből, és ne a magad észére

támaszkodjál. Minden utadon gondold rá, és Ő egyengetni fogja ösvényeidet”. Hangsúlyozta, hogy bár lehet, hogy a diákok olyan kihívásokkal találják majd szembe magukat, amikre nem készültek fel kellőképpen, Isten sosem fogja cserbenhagyni őket.

A hivatalos köszöntők után a diákok képviselői vették át a szót. A végzősök nevében *Nemes Petra* és *Fekete Roland Attila* rendhagyó módon szóltak az ünneplőkhöz. Kiemelték, hogy bár mindenki különböző tapasztalatokkal gazdagodott, egy érzés mégis közös a ballagókban: a hála, amit a Refi iránt éreznek, hiszen az intézmény megtanította őket hálásnak, kedvesnek és szeretetteljesnek lenni. A tizenegyedik évfolyam szóvivőiként *Pápai Vivien Csege* és *Kovács Dávid* búcsúztatták a végzősöket.

A Református Kollégium kórusának előadása után ünnepélyes díjkiosztásra került sor, ahol a kiemelkedő eredményt elért diákokat jutalmazták. Az évfolyamelsőnek járó kitüntetést *Csepán Bernadett*, a XII. beta osztály (református teológia szak) tanulója kapta, aki 9,90-es átlaggal zárta a négy évet. Idén először ballagtak olyan diákok, akik 13 évig (0-12. osztály) hűségesen kintartottak az iskola mellett, ők az újonnan alapított hűségdíjat vehették át.

Zárásképpen a végzős évfolyam képviselői ünnepélyesen átadták a Református Kollégium zászlaját a tizenegyedikeseleknek, majd *Fűrő Félix* iskolalelkész mondott áldást a ballagókra.

egymást erősítik, és ahol a falakból is a magyar művelődés iránti elkötelezettség árad”. Hangsúlyozta, hogy az intézményben nem csak tantárgyakat tanulnak a diákok, hanem azt is elsajátítják, hogyan lehet egyszerre hűségesnek maradni a gyökerekhez és közben bátor kíváncsisággal nyitottnak lenni a világra. Rámutatott ugyanakkor, hogy „a fiatalok támogatása nemcsak lehetőség, hanem a jövőnkkel kapcsolatos felelősségünk legfontosabb eleme, hiszen ők azok, akik majd formálják közösségünk sorsát, ve-

ajándék dallal tette még emlékezetesebbé: Demjén Ferenc *Felnőtt gyermekek* című dalát adta elő a végzősök tiszteletére.

Az ünnepségen a kiemelkedő eredményeket elért végzős diákokat is díjazták. A Bolyai Farkas Elméleti Líceum szakonként évfolyamelső diákjai *Lokodi Gergely-Bence* és *Somodi Tamás-István* lettek (XII. A, természettudomány szak), 10-es négyévi tanulmányi átlaggal, illetve *Nagy Róbert Botond* (XII. D, társadalomtudomány szak) 9,89-es és *Bartha Előd* (XII. E, ma-

1012. szám

SZERKESZTI: BENEDEK ISTVÁN

Tánc a magány ellen – első marosvásárhelyi szeniorörömtánc-találkozó

Május 28-án különleges dallamok és eddig ritkán látott, élettel teli nyüzsgés töltötte meg a marosvásárhelyi Kultúrpalotát. Példaértékű és hiánypótló eseménynek adott otthont a város, amikor első alkalommal szervezték meg a régióban a szeniorörömtánc-találkozót. Ez a rendezvény messze túlmutatott a fizikai mozgáson: valódi terápiát, lelki feltöltődést és meleg közösségi élményt nyújtott az 50 év feletti korosztály számára. Az esemény megmutatta, hogy az időskor nem az elszigetelődésről, hanem a megújulásról, a társas kapcsolatok megéléséről és az életigenlésről is szólhat, ha léteznek olyan terek, ahol a szépkorúak biztonságban és figyelemben részesülnek.

Sófalvi Szidónia

Egy nemzetközi mozgalom gyökerei és egységisége

A marosvásárhelyi rendezvény alapját egy több mint ötvenéves múltra visszatekintő nemzetközi mozgalom adja. A szenior örömtáncot kifejezetten az 50 év fölötti korosztály sajátosságaira, anatómiai és mentális igényeire szabva találták ki, és Európa-szerte már fél évszázada bizonyítja jótékony hatásait. A módszertant egy elhivatott német táncpedagógus, Ilse Tutt indította el útjára, majd Ausztrián keresztül fokozatosan terjedt el az egész kontinensen, meghódítva a közösségeket.

De miben is különbözik ez a műfaj a fiataloknak szóló, pörgős táncoktól vagy a klasszikus, kimerítő táncoktatástól? A titok a kíméletes és tudatos felépítésben rejlik. A speciálisan kidolgozott koreográfiából teljesen hiányoznak a hirtelen mozdulatok, az éles pörgések és az akrobatikus elemek, így a résztvevők ízületeit és egyensúlyérzékét megkímélve, maximális biztonságban végezhetők a lépések. A repertoár ennek ellenére rendkívül

gazdag és változatos: a ritmikus körtáncok, a fegyelmet és koncentrációt igénylő tömbtáncok, valamint a vidám páros táncok mind-mind hozzájárulnak a testi-lelki frissesség megőrzéséhez.

Ehhez a módszertanhoz egyébként egy másik különleges ág, az úgynevezett ülőtánc is szorosan hozzátartozik, amelyet érdemes megemlíteni mint a szépkorúak mozgáskultúrájának egy fontos elemét. Ez a technika kifejezetten a mozgásukban korlátozott, nehezebben járó vagy akár kerekesszékekkel élő szépkorúaknak szól. A szakmai tapasztalatok azt mutatják, hogy a zene ritmusa, valamint a karok és a felsőtest koordinált mozgása szinte ugyanúgy képes felszabadítani a boldogsághormonokat, mint a hagyományos tánc, így a komolyabb fizikai korlátok sem jelenthetnek akadályt a tánc örömeinek megélésében.

Két elhivatott vezető, egy közös határon túli álom

A marosvásárhelyi találkozó nem jöhetett volna létre két rendkívül energikus nő szakmai összefogása és személyes barátsága nélkül. A rendezvény helyi motorja és fő-

szervezője Roth Enikő szeniorörömtánc-oktató, aki tavaly fejezte be a hárommodulos szakmai képzést Budapesten. Enikő a vizsgái letele után azonnal nekilátott, hogy szülővárosában is meghonosítsa ezt a csodálatos műfajt. Elhivatottságát jól mutatja, hogy lassan két éve teljesen önkéntes alapon vezet ülőtánc-foglalkozásokat a helyi Kálvin Ház lakóinak, visszahozva a mosolyt és a ritmust az ott élő idősök mindennapjaiba.

Az erdélyi kezdeményezés mellé egy tapasztalt anyaországi partner is társult Tyukász Brigitta, a szegedi táncsoport vezetője és a találkozó másik főszervezője személyében. Brigitta és Enikő a budapesti módszertani képzésen találtak egymásra, ahol hamar megfogalmazódott bennük egy közös, határokon átnyúló kulturális és közösségi program gondolata. Mivel a szenior örömtánc Erdély más részein már néhány éve működik, a szegedi csoport látogatása tökéletes apropót biztosított arra, hogy Marosvásárhelyen is szélesebb körben reflektorfénybe kerüljön a mozgalom.

Egy ekkora volumenű nemzetközi találkozó megszervezése természetesen komoly logisztikai kihívások elé állította a csapatot. Tyukász Brigitta őszintén mesélt a kezdeti nehézségekről, kiemelve, hogy mekkora különbséget jelent egy olyan helyszínen koordinálni, amelyet az ember korábban egyáltalán nem ismert, hiszen ő maga most járt először Marosvásárhelyen. Ebben a helyzetben vált felbecsülhetlenné Roth Enikő

helyismerete és helyi kapcsolatai. Enikő navigációjának köszönhetően sikerült úgy felépíteni a programot, hogy a messziről jött vendégek ne csak egy tornateremben táncoljanak, hanem felfedezzék a város, illetve a környék legszebb ikonikus történelmi helyszíneit és építészeti remekműveit is. Míg a marosvásárhelyi szervező a logisztikát és a helyi kapcsolatokat menedzselte, addig a szegedi főszervező a többéves szakmai rutinját latba vetve a zenei anyagok, a koreográfiák és a bonyolult táncrend zökkenőmentes összeállításáért felelt.

Színes forgatag és lüktető életképek a város terein

A gondos előkészületek meghozták a gyümölcsüket, hiszen a május 28-án kezdődő találkozó minden várankozást felülmúlóan nagyszabásúra és színesre sikeredett. Az eseményre Erdély és Magyarország különböző szegleteiből érkeztek a lelkes csoportok, így a résztvevők létszáma gyorsan felduzzadt. Szegedről és vonzáskörzetéből ötvennégy táncos kelt útra, Szilágy megye képviselőiben negyvenen érkeztek, Kolozsvárról tizenhét fős csapat jött, míg a hazaiakat a Gyulafehérvári Caritas helyi szervezete, valamint Roth Enikő saját marosvásárhelyi csoportja képviselte, mintegy harmincnyeven fővel. Ez a lenyűgöző, csaknem kétszáz fős tömeg bizonyította be, hogy a mozgás szeretete nem korfüggő.

A rendezvény a Kultúrpalotában indult, ahol tárlatvezetést tartottak számukra, majd az előcsarnokában gyűltek össze egy közös, látványos villámcsoportra. Ezt követően az útjuk a marosvásárhelyi régi városháza óratornyához vezetett, majd a Teleki Tékát is meglátogatták. Nem sokkal később azonban a táncosok már birtokba vették Marosvásárhely szívét is. A délutáni órákban a program a történelmi várudvarra költözött, ahol a patinás épület melletti árnyas részekben folytatódott a közös mozgás és az örömteli multság. A következő nap sem maradt program nélkül, hiszen a sportcsarnokban összesen 170 lelkes táncos gyűlt össze.

Nyitottság, terápia és a közös jövő ígérete

Bár a Szegedről érkezett vendégek és az erdélyiek eltérő élettapasztalatokkal és kulturális háttérrel érkeztek Marosvásárhelyre, a táncparketten ez a különbség pillanatok alatt köddé vált. A zene és a közös ritmus egy univerzális nyelvet teremtett szá-

mukra, amelyben azonnal feloldódtak a gátlások. Tyukász Brigitta tapasztalatai szerint a szenior örömtáncosok közössége világszerte egy különleges emberi minőséget képvisel. Mint kiemelte:

Az ide járó idősök kivétel nélkül rendkívül nyitott, elfogadó és bátor személyiségek, hiszen a foglalkozásokon olyan emberekkel kell szorosan együttműködniük, egymás kezét fogniuk, és egymásra figyelniük, akik a hétköznapokban szinte teljesen idegenek számukra, és akikkel korábban talán sohasem találkoztak.

Amikor a rendezvény mélyebb, társadalmi és pszichés háttéréről esik szó, a szervezők nem győzik hangsúlyozni a mozgásformát kísérő terápiás jelleget. Az időskor egyik legnagyobb és legfájdalmasabb kihívása a magány, a társadalmi izoláció és a családi fészkek kiürülése, amelyet sok esetben a társ elvesztése is tetézt. Roth Enikő szerint a szenior örömtánc egyfajta receptre felírható gyógyír ezekre a lelki sebekre.

A környezetében rengeteg a megözvegyült, egyedülálló, magára hagyott idős ember, akik számára ezek a délutánok jelentik az egyetlen kapaszkodót, az egyetlen lehetőséget arra, hogy kimozduljanak otthonról, szép ruhát öltsenek, és egy megtartó, szeretetreméltó közösség részévé váljanak – mondta Enikő.

Bár Marosvásárhelyen ez a nemes mozgalom jelenleg még gyerekcipőben jár – hiszen Roth Enikő alig egy éve kezdte el a módszer szisztematikusan terjesztését –, a május 28-i találkozó sikere hatalmas lökést adhat a jövőre nézve. A főszervezők bíznak abban, hogy a városban és a környező településeken élő idősök kedvet kapnak a látottak alapján, és egyre többen mernek majd csatlakozni a heti rendszerességű foglalkozásokhoz. A tervek között szerepel, hogy a marosvásárhelyi találkozókból hagyományt teremtsenek, és ha a szervezők egészsége és energiája lehetővé teszi, minden évben megszervezik ezt az összejövetelt. Az anyaországi és az erdélyi csoportok közötti kapcsolat ráadásul a jövőben tovább mélyülhet, hiszen a szegedi főszervező, Tyukász Brigitta a rendezvény zárásakor említette lapunknak, hogy ha majd lehetőség adódna, szeretettel hívnák meg a marosvásárhelyi táncosokat Magyarországra, hogy a csereprogram jegyében legközelebb Szegeden ropják együtt a szenior örömtáncot.

Fotó: Sófalvi Szidónia

A természet kalendárium (DCCXXIV.)

Kiss Székely Zoltán

*Ékes tollú szivárvány-madarak
fuvola-fütytel, ringva szállanak.*

*A Maros-parton volt egy fűzberek,
abban lakott egy gyurgyalag-sereg.*

*Titkos utakra madarat ki hajt?
Ki küldte hozzám ezt a drága rajt?*

*Házam körül köröz. Varázs-körök?
A Maros a lelkemben hömpölyög.*

Áprily Lajos a hömpölygő Duna mentéről réved vissza a Maros menti madarakra **Gyurgyalagok** című versében.

Jómagam egy olyan botanikusra emlékezve kezdem e heti sétámat, akit a Maros mentéről Pécsre vitt a sorsa. 101 éve, június 3-án, 1925-ben született Aradon **Rácz-Kottilla Erzsébet** gyógyszerész. Az ő nevéhez fűződik az **OGYI**-n az önálló gyógyszerhatástani tanszék létrehozása, amelyet nyugdíjazásáig vezetett. Férje, **Rácz Gábor** mellett részt vett a gyógynövénykert létesítésében és irányításában is. Kutatómunkájában előbb a gyógynövények természetével, nemesítésével (levendula, rózsamuskátl, cickafark) s hatástani vizsgálatokkal foglalkozott. Közleményei 21 hazai s külföldi folyóiratban – többek közt **Orvosi Szemle, Farmacia, Note Botanica, Gyógyszerészet, Planta Medica, Die Pharmazie, Plantes Médicales et Phytoterapie** – jelentek meg. Jelentős volt ismeretterjesztő munkássága is. Társ szerzője a **Gyógynövényismeret** (Rácz Gábor és **Aristide Laza** társ szerzőkkel, 1984) s a **Gyógynövényismeret – a fitoterápia alapja** (férje mellett a másik társ szerző **Szabó László Gyula**, 1992) című kézikönyveknek.

Június 5. **környezetvédelmi világnap**. Ekkor nyílt meg 1972-ben Stockholmban **Ember és bioszféra** címmel az **ENSZ** környezetvédelmi világkonferenciája. A Nyilatkozat az irányelvekről című okmányban ezt írták:

Az embernek alapvetően joga van a szabadsághoz, egyenlőséghez és a megfelelő életfeltételekhez olyan minőségű környezetben, amely emberhez méltó, és egészséges életre ad lehetőséget.

Egy különös sorsú sebésznél kopogtatok ma másodikként, akit éppen az igazság feltárása ítél hosszú hallgatásra. 1880. június 5-én született **ifj. Bakay Lajos** sebészorvos, egyetemi tanár. Budapesten végezte egyetemi tanulmányait. 1903-ban tanáregéd az anatómiai intézetben; 1918-tól a pozsonyi, majd a pécsi egyetem sebészeti tanszékének tanára. 1925–26-ban a pécsi, 1942–43-ban pedig a budapesti egyetem rektora. 1939-től felosztásáig az **Országos Orvosi Kamara** elnöke. **Orsós Ferenc** professzorral együtt részt vett a katyni tömeggyilkosság áldozatainak vizsgálatában. Csoda-e, ha 1945-ben a népbíróság elítélte, s elmozdította az egyetemről? Évekig fizikai munkát végzett. Tudományos munkássága a nyelvcsőplasztika, a csonttu-

berkulózis s a vegetatív idegrendszer sebésetével kapcsolatos.

Egy Felvidékről elszármazott erdészrel folytatom a sort. 1866. június 6-án született **ifj. Tirts Rezső** erdőtanácsos, az első magyarországi turistaújtjelzés elkészítője. Tirts **Téry Ödön**nel együtt a **Magyarországi Kárpát Egyesület** Sztinya Osztályát irányította Selmecbányán. Ez volt hazánk első olyan egyesülete, amely középhegységeink megismerését, feltérképezését tűzte ki céljává. A selmecbányai erdészeti akadémia elvégzése után erdészeti szolgálatba lépett. Ő készítette az első turistaújtjelzést a Dobogókőre. A hegyre vezető Téry út mentén a Rezső-kilátó az ő emlékére őrzi. Legismertebb írása: **A magyar turista kultúra keletkezése és a Sztinya Osztály Selmecbányán** (Bp., 1943). Ha Dobogókőn járunk, könnyen rálelünk a Rezső-kilátónál bronz domborművére, **Dinyés László** alkotására. Az emlékmű alapját természetes kövekből alakították ki, erre helyezték bronz képmását. Szép időben innen, a csonka ország közepéről még a Magas-Tátra csúcsai is kirajzolódnak a messzi távolban.

1990. június 6-án az olaszországi Genga városkában alakult meg a **Látogatható Barlangok Nemzetközi Szervezete** (International Show Caves Association, ISCA). Az évente június 6-án megtartott emléknap során a föld alatti világ titkaira s kincseire irányul a figyelem. A látogatható barlangok üzemeltetői ezen a napon különleges eseményekkel, barlangtúrákkal, valamint barlangjaink s karsztjaink feltárásának, tanulmányozásának, védelmének, megőrzésének fontosságáról szóló ismeretterjesztő előadásokkal ünnepelnek.

2015. június 7-én a **Codex Alimentarius Bizottság** elnöke, **Awilo Ochieng Pernet** vette fel először az **élelembiztonsági világnap** bevezetését, amit 2017-ben az **ENSZ** két alszervezete, a **FAO**, majd a **WHO** is támogattott. Az **ENSZ** 2018. decemberben megszavazta, hogy 2019-től e nap legyen az élelmiszer-biztonsági világnap. Az élelmiszer-biztonság kiemelten fontos a mindennapokban. Hiánya komoly veszélyt jelent az emberi egészségre, egyúttal jelentős gazdasági kárt is okoz. Kelet-Európa élelmiszer-biztonságát, így a Kárpát-medencéét is ma súlyosan fenyegeti az Ukrajnából származó, nem ellenőrzött minőségű mezőgazdasági termékek ránk kényszerített áradata...

Június 8. **Medárd** napja. Az egykori püspök napjához szerte Európában időjárásiról szóló fűződnek, amelyek évszázados megfigyelések eredményei. Ha aznap esik az eső, akkor a következő negyven napon hasonló lesz az időjárás. Megfordítva is: ha nem esik, akkor negyvennapos szárazság következik. A negyven egyébként bibliai szent szám. Első hazai említését **Zalán Menyhért** a németújvári ferences kolostor 1462-ből származó, erdélyi eredetű kéziratos breviáriumának naptárából idézi.

Június 8. ugyanakkor az **óceánok világnapja**. Bolygónk felületének több mint 70%-át a világtenger teszi ki. A tudósok egyre

Mák (Papaver somniferum) – Morpheusz virága

riasztóbb jelenségekkel találkoznak az óceánok élővilágát illetően is. Ahogy a Föld melegszik, egyre nagyobb veszélybe kerül a tengerek élővilága, hacsak nem tudjuk megfordítani a káros folyamatokat, például a környezetszennyezés visszaszorításával. (Többek között az óceánok közepén egyre dagadó műanyag szemét-szigetekre gondolok. A csendes-óceáni méretét már 2009-ben 700 000 s 15 millió km² közé tették!) Meg kellene találnia a módját az emberiség, hogy mindennapi életünk során is óvjuk a világtengert – elsősorban az elszennyeződéstől.

A nagy vizekben éppen csak megmerítkezve, pillantást vetve a csillagszönyeges éjszakai égboltra, érkezünk vissza a földre. **Veress Gerzson** segít minket ebben a **Hold-töltéssel**:

*Csillaggal sarkantyúz a menny
– kezdhették így is egy mesét –
s ég alján ha hajnal csobog,
elmosza az éj szennyesét,
mely tépetten himbál alá,
napsugársál a fogason,
meggyekkel világít a kert,
lobban, lába kél, eloson.*

*Pipacsok nyitott sebei
vérzik át a búzamezőt
– mintha suhannál szélben –,
zöldből szökébe zendülőt (...)*

Ha tehetjük, álljunk meg kicsinyég egy pipacsmezőben!

A pipacs ma már csak inkább tünékeny mezszyeszel. Hajdanán a búzavirággal s a szarkalábbal együtt a kalászos vetések s egyben a paraszti kultúrának a Kárpát-medencei emblemikus növénye volt. Figyelmünket mostanság is odavonzza, ha az időközben jóval egyszínűbbé vált agrártájban elvélve fellángol egy-egy pipacsstenger.

A régi paraszti kultúra elmaradhatatlan kísérelőjeként sokszor feltűnik hajdani aratási ünnepek tudósításaiban s az aratókoszorúk ábrázolásain. **Szalay László** 1941-ben keltezett írása megidézi az aratás meghitt hangulatát:

*A levágott rend piros pipacsokkal vérezve
haldoklik a tarlón, s a lányok sirató nótákkal
kötik kékébe, s ha búzavirágot, vadszefűket
is lelnék benne, föltűzik a hajukba, keblökre,
mint a halott koszorújából vett emléket.*

A Papaver rhoeas egyidős a földművelő emberiséggel: több ezer évvel ezelőtt a kelet-mediterrán térség szántóföldjein keletkezett faj. A kerti mákot (Papaver somniferum) is ez idő tájt kezdhették háziasítani. Szépségük s sok magjuk révén idővel a hú szerelem s a

termékenység antik istennőinek jelképeivé váltak. Az álomhozó mák termésének maradványai az egyiptomi sírkamrák elmaradhatatlan kellékei. Kiváltképp fiatalon elhunyt hercegnők múmiáit ékesítették nagy pipacsfüzerekkel. Az ókori Görögországban az alvászó álomistenek – **Hüpnosz** s **Morpheus** – szent növénye volt. Mindkettőjüknek pipacskoszorúkkal áldoztak.

Démétérnek, a földművelés istennőjének a pipacs a gabonakalász társaságában egyaránt attribútuma volt.

*Ceres kötést fon sárga kalászból,
Melyet piros pipacsvirágok
S kék cyanák gyönyörűn vegyítnek (...)*

– írja **Csokonai Vitéz Mihály** a **Mélt. Gróf Festics György Óngára. A hadi iskoláról** című költeményében. (A cyanák a búzavirágot jelentik.)

Lányát, **Perszephoné**t úgyszintén a pipaccsal társították, de nála nem a termékenység, hanem a halál emblémája volt: viselője a holtak birodalmának lakója.

Mint a legtöbb antik termékenység szimbólumot, ezeket is átvette a kereszténység. A kalász **Jézus Krisztus** áldozati testé, míg a pipacs a vérét jelképezi. Ezért bukkannak fel olykor ezek a szimbólumok templomi festményeken. A keresztény irodalomban elterjedt felfogás szerint a keresztre feszített Krisztus véreből sarjadt ki a pipacs.

Mai sétánk végén búzamező szélére érkeztem.

*Kalászbba borult búzatábla.
Ott áll fölötté a domboldalon.
Veritékpára lengi körül.*

*Feltürt ingujjban, harisnyásan
hallja a napfény játékában
feszengő ezüst kalászsokat.*

*Megszólítanám hajdanvolt magam.
De a szó, amíg addig érne,
megkövesülten ütné szívén.*

*Nem rezzentem fel.
Elröppenne
kenyérillatú boldogsága.*

Horváth István Hajdanvolt magam című versét az **Utunk** közölte először, még 1977-ben.

A költő keltette csöndből üzenem: maradjon kiváló tisztelettel.

Kelt 2026-ban, Napisten havának ötödik napján

Pipacsok nyitott sebei vérzik át a búzamezőt, a zöldből szökébe zendülőt – Szinyei Merse Pál: Pipacsos mező, 1896

Épített örökségünk

Szatmár vára – a honfoglalás korától az eltűnésig

(Folytatás május 15-i lapszámunkból)

Szatmárt már Anonymus is említette elbeszélésében, mely szerint a honfoglaláskor Szabolcs és Tas vezérek Szatmár várához érve azt háromnapos ostrom után győzedelmesen bevették. 1150-ben Zothmar néven említik először. 1000 körül Gizella királyné királyi vadászokat telepített ide, akik megalapították Németi települést. 1162–1172 körül III. István király vármját és más jövedelmeit a szentjobb apátságának adta. Szatmár és Németi a szatmári várral együtt a tatárjárás után nem sokkal újjáépült, és virágzásnak indult. 1247-ben István ifjabb király itt alakította ki székhelyét, az évben már itt adta ki oklevelét például Panyola község felosztásáról. 1291-ben III. András király, majd 1310-ben Károly Róbert király is megerősítette a szatmári polgárok még V. Istvántól kapott szabadságlevelét, mely szerint a fehérvári polgárokéhoz hasonló kiváltságokat élveztek a szatmáriak is. 1543-ban I. Ferdinánd király Szatmárt és Németit a három Somlyai Báthory testvérnek, Andrásnak, Kristófnak és Istvánnak adományozta „örök birtokul”.

Nagy-Bodó Tibor

Emlékeztető

A Szamos partján, a magyar határhoz közel fekvő megyeszékhely egyike a legrégebbi településeinknek.

Eredetileg két faluból állt: a Szamos egyik partján Szatmár, vele szemben pedig Németi, melyeket csak 1715-ben egyesítettek Szatmárnémeti néven.

Szatmár falu és földvárának keletkezési ideje sajnos nem ismeretes, de bizonyos, hogy a honfoglaló magyarok már itt találták.

Németit II. Endre király 1230-ban kelt aranypecsétes kiváltságlevelével szerint azok a német telepések alapították, akik Gizella királyné védelmében jöttek Magyarországra.

Mivel I. István 995-ben vette feleségül II. (Civakodó) Henrik bajor herceg leányát, Gizellát, az alapítás erre az időre tehető.

Szatmár várának első említése 1215-ben a Váradi regestrumban történik.

1460 után egy várkastély is épült a városban, melynek várnagyát említik, birtokosának megjelölése nélkül. Ezt követően mindkét város a Szapolyaiak birtokába került.

Szapolyai halálával mindkét város I. Ferdinánd kezére került, aki 1543-ban a pártjára állt Báthoriaknak adományozta.

Ők a lerombolt régi vár helyén a Szamos szegletében egy új, nagyrészt kőből álló várat építettek fel.

Giulio Baldigara 1569–1573 között készült terve, illetve Nicolo Anghelini tervrajza szerint Szatmár vára ötszög alaprajzú volt, minden sarkán egy-egy fülesbástyával.

Visszalépve a történelemben

Nemcsak a töröktől szenvedett sokat a város, hanem a németektől is. 1661-ben a császári biztosoknak panaszkodtak városiak, hogy

„...a német vitézek szörnyű és mindenféle csínt és erőszakoskodást követnek rajtuk...”, amiért I. Lipót megparancsolta a tiszteknek, „...hogy Szatmár városának

polgárait szokatlan szolgálatokra ne kényszerítsék”.

1670-ben pedig a király II. Rákóczi György özvegyét szólította fel, hogy: „...miután fia Rákóczy Ferenc s tisztje Jósza Miklós a Szatmáriakat sanyargatná: a Fejedelem asszony fiát tartóztassa vissza az olyan cselekedetektől; s a város ellen indított perét, mint törvénytelen azonnal letegye... mert a Szatmáriak semmi józan ítélet szerint nem tartoznak olyan jobbágyot visszaadni, aki a várór katonák közé, a király szolgálatába önként beállott...”

I. Rákóczi Ferenc azonban még ebben az évben kétezer emberével ostrom alá vette a várat, elfoglalni nem tudta, mert Spork császári tábornok felmentő serege elűzte a kurucokat.

Rákóczi utasítást ad a vár lerombolására

II. Rákóczi Ferenc szabadságharca idején, 1703-ban a fejedelem körülvárta Szatmár várat, a várost szeptember 28-án elfoglalta, majd október 8-án a vár elfoglalásával báró Szennyey István tábornokát bízta meg, ő maga pedig Tokaj alá vonult.

Kiss Gábor az *Erdélyi várak, várkastélyok* című munkájában ír arról, hogy a várat 1705-ben adták át Glöckelsperger és Löwenburg császári tábornokok Forgách Simon gróf tábornagnak.

Rákóczi utasítást adott a vár lerombolására, de a szatmáriak ezt nem hajtották végre, mire hadvezére, Károlyi Sándor megparancsolta, hogy:

„...a várnak lerontásához tartozandó sánczoknak egyenetlenségét véghezvigyék, különben hatalom adatott Galambos Ferenc kapitánynak: hogy arra a szatmáriakat katonai erővel is szorítsa...”

Ennek sem lehetett fogamatja, mert 1706-ban Rákóczi megismételte parancsát, „...hogy ő fejedelemsége és az ország méltóságos tanácsa kegyelmes tetszéséből a szatmári várat azonnal rontsák le...”

A felgyújtott vár köveit a lakosság széthordja

Végül 1711-ben sikerült lerombolni, Károlyi Sándor irányításával. Ahogy Szirmay mondja:

„... hazájának javára; attól tartván, hogy netalán a Majténynál táborozott kuruzcoknak újabb lázítója akadván, annak támadás felelevenítésére a szatmári vár menedéket adjon...”

A felgyújtott vár megmaradt köveit a lakosság széthordta építkezéseikhez, a várhelyet pedig a polgárság kisajátította, és házakat épített rá.

Demján László műemlékvédő építész kiegészítése: Megismételhetetlen a magyar történelem kultikus helyeinek kiválasztása

A csengersimai határátkelőtől húsz kilométerre elterülő Szatmárnémeti felé haladva, egyszer csak a keleti horizont mélyén feltűnik a város mai jelképét jelentő, a Közigazgatási Palota egyedi kialakítású vasbeton tornya.

Ez uralja az alföldi várost, amely egy erőszakos felkiáltójel, ilyet ne! Azaz belefért egy újkori tatár-, törökjárás felidéző, idegen hitet hintő, terjeszkedő állampolitika idéltlen honfoglalási monstrumokat gyártó, jellegtelen és vidéksemleges állami építészeti stílus hengersorába.

Elfogadhatatlan, hogy miért is ide, ebbe a volt végvár védelmi területeként fenntartott elővári övezet és a leszűkített, rendszabályozott Szamos töltése közé kellett beültetni ezt, a város eddigi legmagasabb Tűzoltótornyát is kétszeresen túlszárnyaló, közel száz méter magas építményt. Hát így érkezünk meg a volt királyi, majd guberniumi végvár szent városába.

Az erőszak kikerülhetetlen jelzése és felkiáltója

Felejthetetlen helyi emlékeim közé tartozik, amikor többnapos ottlétemkor, még az úgynevezett mai „rendszerátvitel” első éveiben találkozhattam régi gyerekkori szomszédokkal, Gábosi Tamás akkor már ott élő neves építésszel.

Nemcsak az otthonról hozott polgárvárosi etikettel épített emlékek szeretete áradt belőle, a már ottani, helyi építészeti örökségek történeti bemutatása is vénájában volt.

Átsétálgattunk a város legkiemelkedőbb részein, és ekkor mesélte annak a meddő harcnak eredményét, miként a jelzett tornyot miért is az óvárosba kellett építeni, és nem a folyó túlszárnyán már lazább környezetben terpeszkedő újjáépített részbe. Így lett az erőszak kikerülhetetlen jelzése, felkiáltója ez az akkori hatalom által telepített kultikus domok helye, a „tapstér”, amely nem a századfordulós és múlt századi öslakosok szecessziós, eklektikus értékrendjét vitte tovább, inkább a mai városiakok ízlése szerint készült.

Ekkor jártuk be a Tűzoltótorony csigalépcsőit és emelkedhettünk a város fölé. Elnézhattunk a Szamos töltése által zárt Várdomb irányába, elképzeltük a földig harcolt erődítést a kezdetektől az elmúlásig. Felidézhattuk azokat a változásokat amelyek a hajdani, Borovszky Samu által szerkesztett *Magyarország vármegyéi és városai* sorozatból ismert

és ide vonatkozó Szatmárnémeti, valamint Szatmár vármegye tudásanyagában ránk maradhatott az 1908-as esztendőik óta.

A rézzel borított kupola csúcsán a város régi címere látható

A téglából készült Tűzoltótorony alsó, mintegy tíz méter magas negyede négyszögletes, párkánysorral díszített, a bejárat fölött timpanondíszítéssel. A fal vastagsága itt mintegy nyolcvan centiméter.

A kerek toronyrész tető alatti utolsó szintjén, 33,7 méter magasságban nyitott, vastraverzekre helyezett fagerendákból készült, öntöttvas korláttal védett erkély fut körbe, ahová egy vasból készült csigalépcső vezet fel.

A fal vastagsága az erkély alatt negyvenöt, fölött a kupoláig harminc centiméter.

A torony tetejét fából készült, rézzel borított kupola fedi, melynek csúcsán a város régi címere látható.

Kölcsey Ferenc emléke: 1864-ben itt emelték a város első köztéri szobrát

A volt két ikerváros, Szatmár és Németi kezdetekben megfogalmazott lassú ellentétéből egy szoros együttműködést és gyümölcsöző összenövést eredményezett az 1715-ös egyesülés, és szabad királyi várossá válását kétszáz éven át ünnepelhette odaadó és dolgozó lakossága.

Ilyen gondolatáradatokkal nézegettük a vármegye, majd a mai megyeszékhely nagy nyújtózódását, kiterjedését.

A helyi hévvel bemutatott látványosságokat, történelmi környezeteket alátelítő odaadással és szeretettel nézegettem, hallgattam. Így juthattunk el a Kossuth-kertig, (ahol hajdan még a görögkatolikus pap fia, a festő Papp Aurél műterme állott), majd az innen nem messze fekvő vasútállomás épületéig.

Megtanulhattuk, hogy a királyi Magyarország legfoglalkoztatottabb vasútépítész, Pfaff Ferenc remek terve szerint épített állomás épületcsaládja sok nagyvárosban talált otthonra, például Arad, Szeged, Cegléd, Miskolc vagy Pécs is hasonló háromszögletű fogadóépülettel büszkélkedhet.

A toronyból végig követhető a mai sugárútnak nevezett átkötő út, egészen a város régi piactereig, a főteréig. Itt emelték 1864-ben a város első köztéri szobrát, Kölcsey Ferenc, a korábbi vármegyei jegyző, majd országgyűlési képviselő tiszteletére. Itt a főtéren, az első tornyos városháza helyén áll az alföld egyik legpompásabb épülete, éppen a Tűzoltótorony körüli belső park záróvonalán épült volt Pannónia szálloda.

A magyaros szürminták virágai, a Zsolnay gyár világraszóló munkáját dicsérve, máig ott nyiladoznak a szálló homlokzatán. Hasonló módossággal tervezett és kivitelezett belső nagy előadóterem, bálterem, kávéház és polgári étterem volt hivatott szolgálni az akkori korok vendégeinek színvonalát.

Mint érdekesség, ez a kis ékszerdobozzá kicsinyített épület makettje az 1903-as világkiállításon az előkelő második díjat nyerte el.

Mesélhetünk a „zsidó korzóról”, a többi értékes, emléktáblákkal jelzett vagy éppen a helyi közbeszédben terjedő történetekhez fűződő házak sokaságáról. A szállóval szembeni oldalon még a Vécseyházat, azaz azt a neogótikus palotát említeném, amelynek helyén álló régi vári raktársarnokban írták alá az 1722-es szatmári békét.

...a sokszínű sokaság panaszolja, amit már észre sem veszünk, a fájó és megismételhetetlen magyar történelmet...

Hajdani felsőiskolák, felekezeti kisdudorvók és iskolák, képzők és mesteriskolák pallérozták szerte az alföldről beszippantott sokaságát több generáción át.

A Tűzoltótorony biztonságos talpazatáról kiemelkedő sziluettje juttathatja eszünkbe ennek a városnak is a kérdésekkel megközelíthető történetét.

Mégis, lehetne sorolni Szatmárnémeti világraszóló ipari, kézműipari és helyi termékeinek egyedi és híres sokaságát.

Mára megszűnt például az Unio gyára, melynek csamokaiban hajdan Pullman-típusú vasúti kocsikat is gyártottak.

Volt itt téglagyár, textil- és készruhágyár és sok egyéb, helyiipari portékákat gyártó cég. Mégis rejtve csak az foglalkoztat, hogy mi lett volna, ha?

Erre már csak a magasból megszámlolt közel harminc, különböző felekezetekhez tartozó templom tornyainak kavalkádja, sokszínű sokasága panaszolhatja el azt, amit innen lentől már észre sem veszünk, a fájó és megismételhetetlen magyar történelmet.

* A rendelkezésünkre bocsátott dokumentációkért külön köszönet Keresztes Géza műépítész, műemlékvédő szakmérnöknek; a segítségért dr. Kálmán Attila tanár, történésznek. Az illusztrációkat, a régi és a mai képeket Demján László műemlékvédő építész a saját munkájából és gyűjteményéből küldte el a szerzőnek. Összeállításunkat szakembereink véleményezésével a következő héten még kiegészítjük.

FEHÉR FEKETE

Szerkeszti: Vajda Gyöngyi 1206.

Egy mondást idézünk.

1	MOLEKULA-MÉRTÉK	LÁNGOL ELINDUL	A MÁJ VÁLADÉKA	ALÁ	TUDOMÁNYOS ÁLLÍTÁS
A					G
2	S	AB OVO LEJEGYZEZ	IVARSEJT ÚT	EDDIG KEZDVE!	HAL, AMI NEM HAL
SZÜL AZ ÁLLAT		AZONBAN NOBILIS	AZ ORRA KÖZELÉBE	IDEGEN MŰVÉSZET	
AZ ENYÉM (NÉMET)		FOGOLY HASAD		EGYES ... GÁBOR (SZÍNÉSZNŐ)	
ITALMÉRTÉK		KELETI GABONA	A SZÉP NEM		
ERREFELE! SÓHAJ		SZABADÍT, OLTALMAZ PAPIRRA VET	ÁSVÁNYI FÚSZER	HALKAN KÖZÖL	
	EL... (VÍZSEL BETAKARÓ)	MISTER (RÖV.)	PERZSA URALKODÓ	NEM EZ, HANEM ...	
ÓSMAGYAR NŐI NÉV		TEHÉNHANG MEZŐ	NÉVELŐ	ABBAN AZ IDŐBEN	
HÁROM (OROSZ) KERESZTÜL		SOKBA KERÜL TÖLTÖTT ATOM		HEGEDŐ TARTOZÉKA	
	ZOKOG	HÁROM (OLASZ)	TOVÁBBÁ SORTI	KÁVÉ (RÖV.) MENYASZ-SZONY	
FÉLIG ETETI ROSSZÁ TESZ		AZON A HELYEN	LATIN CSONT	HORDÓ-MÉRTÉK	IGEVÉGZŐ-DÉS LEHET
			CERUZA (RÉG)	AMPER (RÖV.)	
L. N. J.	J	PLÉD			

A FRANCIS BACON MONDTA

című pályázat nyertesei:

Szabó András,

Marosvásárhely, Caragiale u.

Szövérfi Mózes,

Marosszentgyörgy, Márton Áron u.

A pályázati rejtvény megfejtése:

A LEGJOBBAN BIZONYÍTASZ A TAPASZTALATTAL.

Megfejtések a május 29-i számból:

Minirejtvény:

- 1. Pannonius
- 2. Rosenthal

Skandi:

A végzetes fakalapács tészta és dinamit.

Mentor Könyvek Kiadó

Célja, hogy közkinccsé tegye az értékes kéziratokat, és publikálja, népszerűsítse őket a mindenkor magyar könyvpiacon (legyen szó szépirodalomról, ismeretterjesztésről vagy gyermek- és ifjúsági irodalomról). Szándéka, hogy beemelje szerzőit az irodalmi, a történelem- és néprajzkutatókat a tudományos köztudatba, a fordításokkal pedig hidat teremtsen a különböző írott kultúrák között. Esélyt és teret ad a fiatal szerzőknek, és rajtuk keresztül, velük teremt átjárást a magyarországi és erdélyi könyvpiac között.

mentorkonyvek.ro

PÁLYÁZATI REJTVÉNY

PÁLYÁZATI SZELVÉNY

M. V. MARTIALIS GONDOLATA

1	2	3	T	4	5	6	E	7	8	9	M
10				11				12			
13			14		15		16			17	
18	19	20		21	22		23			24	
25			26	27		28		29	30		É
31		32		33		34	35		36		37
K	38		39		40	41		42		43	
44	45		46	47		48		49	50		51
52		53		54		55	56			57	
58		59		60		61			62		63
R			G					64			

VÍZSZINTES:

1. Az idézet első része. 10. Név (francia). 11. Előtag: új. 12. Kukorica (nép). 13. Három (latin). 15. Ifjak köszönése. 17. Angol férfi (röv.). 18. Reszket. 21. Jótékonykodik. 23. Bent mint! 24. Határtalanul arató! 25. Sziget (francia). 26. Haragszik. 29. Három (olasz). 31. Gomba nyele. 33. Rövid sánc a sakkban. 34. Az arzén vegyjele. 36. Égboltok. 38. Egy (német). 40. Fátlan, fütlen (terület). 43. Határtalan telek! 44. Nagy kárt okoz. 46. Ábécénk kezdete (rossz sorrendben). 48. Paripa. 49. Arrafele! 51. Étlen rén! 52. Tiltószó. 53. Női név. 55. Búza vagy árpa. 58. Égi paradicsom. 60. Álomba ringat. 62. Számára. 64. Kossuth ... (politikus).

FÜGGŐLEGES:

1. Előtt (latin). 2. Mérgező, haragos. 3. Lám. 4. Parancsoló személy. 5. Ofszajd. 6. Filmszínház. 7. Magma (de ne ma!). 8. Gyár belső része! 9. Édeni gyümölcs. 14. Szöglet. 16. Kézzel jelez. 18. Az idézet befejezése. 19. Utó ellentéte. 20. Csavar része. 22. Skálakezdet. 24. Elbeszélte történet. 27. Fába vés. 28. Ütöget (gyengén). 30. Errefele! 32. Melyik személy? 35. Csáp belseje! 37. A helyére tevő. 39. A -nél párja. 41. Kutya lakása lehet. 42. Fogoly. 45. Kitéremkedés. 47. Forma. 50. Hegy és domb nélküli földrés. 53. Határtalan menet! 54. Halló románul. 56. Attól kezdve. 57. Feleség. 59. A terv lényege! 61. Teorman megye jelzése. 63. Szintén.

L. N. J.

A pályázati rejtvényben szereplő helyes megfejtéseket június 18-ig a Népújság címére (Dózsa György u. 9. szám) beküldők közül két személy egy-egy könyvet nyer. A pályázati szelvényt – a pályázat címével együtt – kérjük kivágni és a borítékra ráragasztani.

Minirejtvény

1	2	3	4	Ö	5	T
6				7	7	
8		8	9	10		
11		12		13		
		14				15
16	17			18	19	
20					21	

VÍZSZINTES:

1. Torz testben szép lélek lakozhat (arab közmondás). 6. Az öt tó egyike (USA, Kanada). 7. Páros relé! 8. Te és én. 9. Idegen föld. 11. Szántóeszköz. 13. Párt! 14. Folyó (spanyol). 16. Becézett Imre. 18. Spanyol arab. 20. Könyvtár. 21. Feltéve.

FÜGGŐLEGES:

1. Nobilizál. 2. Ehető lesz a gyümölcs. 3. Körrészek aránya. 4. Ébred. 5. Alsó helyen. 10. Elemi parány. 12. Férfinév. 15. Időmérő szerkezet. 17. Érem! 19. Sójaj.

VÍZSZINTES:

1. Mielőtt vételre gondolsz, számold ki az eladást. 6. Befedő! 7. Kúszónövény. 8. Ledöntött fa. 10. A szélein szed! 11. Angol tagadószó. 13. Testrés! 15. Partner. 17. Nulla. 19. Három (olasz). 20. Fohász.

FÜGGŐLEGES:

1. Erre írták: INRI. 2. A tér párja. 3. Létrehozó. 4. Római kettő. 5. Nem ez. 9. Ennek. 12. Tárulni kezd! 14. Az idő párja. 16. Szörny. 18. Zokog.

L. N. J.

Gyermeknap: nevetés, jókedv, együtt töltött idő

A hosszú hétvége miatt az elmúlt napokban igazán gazdag kínálattal várták gyermeknapozni a vidéki közösségekben is az apróbbakat-nagyobbakat a szüleikkel együtt, hogy jókedv, játék, együtt töltött minőségi idő és közös élmények jellemezzék egy nap minden percét. Számtalan pedagógus, szülő és önkéntes dolgozott azért, hogy ez így is történjen.

Gligor Róbert László

A gyermekek egész nap (vagy akár csak annak egy részében) változatos programokon vehettek részt sok helyen: szinte mindenhol volt arcfestés, ugrálóvár, ügyességi vetélkedők, sporttevékenységek és kézműves foglalkozások, de a régi gyermekkorokat idéző kötélhúzás és zsákban ugrás is. Mosolygó arcok, önfeledt játékok, vidám pillanatok, amikor a gyermekek együtt szórakoztak, új élményeket szereztek és közösen ünnepelték a nekik szervezett napot, hogy igazán érezhessék: most minden róluk szól.

A gyermeknap rendezvények sora már pénteken elkezdődött: Nyárádgálfalva község gyermekeit a sportbázison fogadták különböző programokkal, míg Erdőszentgyör-

gyön a több mint 600 gyermek a kastélyparkot töltötte be étellel és jókedvvel. A számos foglalkozás mellett a programokból nem hiányzott a rendőrségi bemutató, a mászófal, és a modern tánc sem, de volt huszártábor és lovagoltatás is, a fagyalt pedig elmaradhatatlan része volt a napnak.

Szombaton Szentgericén és Mikházán voltak gyermeknap programok, vasárnap a nyárádselyei Fülöp-kertbe várták a gyerekeket, hogy a játékok mellett a Vándorló Lovasudvar pacijaival is megismerkedjenek, s kihasználják a lehetőséget, hogy nyeregbe is lehet pattanni.

Balavásár község gyermekeit a nagykendi kultúrotthon udvarán és a játszótéren fogadták vasárnap egész napos programokkal, játékokkal, ügyességi vetélkedőkkel, lég-

várral, gulyással és fagyival, tele is volt a tér felnőttekkel és gyerekekkel, vidámsággal, nevetéssel.

Szováton a gyereknap mindig a május végi városnapi rendezvények része, így idén a borfesztivál részeként vasárnap népesült be a fürdőtelepi játszótér gyerekekkel, zenével, táncsal, kézműves foglalkozásokkal, játékokkal, harcművészeti, rendőri és tűzoltóbemutatóval, valamint román és magyar nyelvű gyermekkoncertekkel. Az önkormányzat nemcsak ezt a rendezvényt támogatta, hanem a helyi Szent József gyermekotthonnál szervezett gyereknapot is, így azt végül meg tudták szervezni, a gyerekek öröme: a programok, játékok mellett gulyás, fánk, fagyis szerepelt a kínálatban, és a fenntartó Dévai Szent Ferenc Alapítvány vezetője, Böjte Csaba atya is megfordult itt, hogy szentmisét is tartson az ünneplőknek.

Szombaton és vasárnap a Székelytompai Murok étterem is különböző gyermekprogramokkal várta a vendégeket, de főleg a kisebbeket, hogy a szülők is nyugodtan költözhessenek el az ebédtől, míg Teremiújfaluban a különböző gyermekprogramok mellett Mickey, Minnie és Skye pacsizott mindenkivel.

Hétfőn a vármezői vonatállomáson szervezett Makettvárost a Visit Nyárad Egyesület. A szováti kisvonalat érkezők (és nem csak ők) az itt berendezett látogatóközpontban ismerhették meg a nyárárdmenti és sóvidéki vasútmakettet és annak működését, de a gyerekek állomásfőnökösdit, mozdonyvezetősdit is gyakorolhattak, nyomozhattak a te-

Gegesben különleges fellépők is megjelentek a gyermekek között

Fotó: Havad község közösségi oldala

repasztalon, írhattak sürgönyt, és küldhettek képeslapot is.

Jedden is érdekes programokat várták a gyereknapozókat: a nagyobbakat és felnőtteket a Kincses-túra útvonalán várták kerékpározásra és új házikók avatására (ehhez a programhoz tíz elektromos biciklit is kölcsön lehetett venni), a kisebbek pedig Marosagárdra bicikliztek át egy finom fagyira. Eközben a jeddi sportpályán nem mindennapi esemény, hanem egyenesen világbajnokság zajlott: a foci-szerető gyerekeket 12 ország „válogatottjában” osztották el, majd kispályás küzdelmek zajlottak, amit végül Portugália nyert meg. A község összefogása és támogató ereje abban is megnyilvánult, hogy erre a rendezvényre egyetlen lej közpénzt sem kellett költeniük – közölte közösségi oldalán a község polgármestere.

Havad község gyermekei számára Gegesben szerveztek gyermeknapot, ahol a számos program, játék mellett meglepetés-előadó fellépése is fokozta a hangulatot, és sok szép emlékekkel gazdagította a résztvevőket.

Ugyancsak hétfőn zajlottak gyermeknap programok Maroskeresztúron, Szabédon, Gyulakután, míg kedden Ákosfalván zárták a sort, ahol az eső elől a sportcsarnokba költöztették be a foglalkozásokat, de a sok vidám gyermek mellé még a légvárak és az ugrálóvár is befért az épületbe.

A gyermeknap programok sora azonban csak az előttünk álló hétvégén zárul: Nyárádszeredában a helyi református egyházközség szervez nagy gyermeknapot a Küllői Református Egyházmegye apróságai számára.

Erdőszentgyörgyön a huszárokkal és lovaikkal is ismerkedhettek a gyerekek

Fotó: Szász Levente Loránd közösségi oldala

Gyermeknap Szabédon

Amikor összefog a közösség

A megye számos településén szerveztek gyermeknapot az elmúlt napokban. A szabédi sem a tartalmában volt más, mint inkább a mögötte álló közösségi munka miatt: kitartással, céltudatossággal tudnak eredményeket elérni.

Gligor Róbert László

Szabédon az előző évekhez képest nemcsak gazdagabb volt a gyermeknap, hanem a célcsoportját is kiszélesítették. Nemcsak a helyiek és a Szabédról elszármazottak gyermekei vettek részt rajta, hanem Mezőcsávás község református egyházközségeinek vallásórás gyerekei, valamint a mezőfeleli adventista gyülekezet gyermekeinek egy része is. Ez összesen mintegy 170 gyermeket jelentett. A programok délután 3 órától este 9 óráig zajlottak a sportpályán, ahol számos vetélkedőn és ügyességi versenyen vehettek részt a kisebbek és nagyobbak egyaránt: zsákban futás, kötélhúzás, golfozás, célba lövés labdával és puskával, de volt áramvezetés is. Nem hiányzott a légvár sem, és három óvónő körül is órákon át sorakoztak a kisebbek arcfestésre. A tere egy teherszállító és egy tűzoltóautó is behajtott, hogy a gyermekek azokat is megtekinthessék. A mezőcsávási önkéntes tűzoltóalakulat eszközeit is ki lehetett próbálni, és vízsugárral lőni. A szín-

padra a mezőkölpényi és mezősámsondi református lelkészek mellett fiatalok is felálltak, és fél órán át ifjúsági dalokkal szórakoztatták a jelenlévőket. A nap során mindenkit zsiros és csokikrém kenyérral és ivóvízzel kínáltak, de vattacukor és kukoricapehely is járt a gyerekeknek. Miután mindenki a levegőbe repítette a környezetbarát léggömbjét, egy-egy fagyit is szétosztottak a tömegben a szervezők, a vetélkedők legjobbjai pedig okleveleket is átvehettek.

Jó programok voltak, egyértelműen elnyerték a gyerekek és fel-

nőttek tetszését – mondták el lapunknak a szervezők, akiktől megtudtuk: mindezt egy nagyobb csapat rendezte meg, amely ezenkívül egyéb programokat is szervez és kivitelez a faluban az év folyamán. Egy 14 családból álló csapatról van szó (ahol a legfiatalabb személy 35, a legidősebb 72 éves), amely már nyár végén tervezgetni kezdi a következő év programjait, ősszel pedig elkezdenek tanulni. Ugyanis a következő február végén kosaras bált szerveznek, amelyre vidám műsorral is készülnek. Idén két Rejtő-darabot adtak elő, és ez any-

A színes programokat környezetbarát léggömbök égbe eresztésével zárták

nyira elnyerte a bálozók tetszését, hogy áprilisban az egész faluközség számára újra előadták a kultúrotthonban.

Nemzeti ünnepünk községszintű programját idén Szabédon szervezték meg, ebből is kivette részét ez a csapat, de a néptáncosok is. Az anyák napját az egyháznaknál is megtartják, de ez a csapat a kultúrotthonban is szervez egy anyák napi műsort a nagyközönségnek. Néhány éve újraindították a Szabédi Fűrge Lábak néptáncosportot is, és bár még mindig többnyire kisgyerekek és tizenévesek a táncosok, már olyan szintre jutottak, hogy idén már másodszor vettek részt Vámosgálfalván a Gyöngykoszorú néptánctalálkozón – sorolta fel az említett csapat által szervezett tevékenységeket a település két helyi tanácsosa, Csécs Sándor és Szilágyi Dezső.

Azt is hozzátették: mellettük áll-

nak mások is, van, aki fizikai munkával, településszépítéssel, épületjavítással vagy éppen fűkaszállással segít a szervezési, előkészítési munkákban, és vannak olyan személyek is, akik anyagilag támogatják a csapat által szervezett programokat. A kosaras bálra a szervezők, de a résztvevők is tárgyi nyereményeket ajánlanak fel, ezeket kisorsolják vagy elárverezik, s az esemény bevételéből szervezték meg immár harmadik alkalommal a gyermeknapot, de a néptáncosportot is támogatják. Mindezekért köszönet jár a csapat minden tagjának, akik mindenből kivesszik a részüket, de a lelkes támogatóknak is, és azoknak is, akik jelenlétükkel megtisztelik a programokat, mert a különböző rendezvények alkalmával sajnos már itt is kezd elmaradni a nézőszám az elvárttól – ismerték be a szervezők.

Az eredményes tevékenységek mögött ott van a közösség háttér munkája is

Fotók: Iszlai Győző

3. Tavaszi Tudáskert

Előnyben a közösségépítés

Nagy-Bodó Szilárd

Harmadik alkalommal szervezte meg a Romániai Magyar Középiskolások Országos Szövetsége (MAKOSZ) a Maros megyei Nagyadorjánban a Tavaszi Tudáskert névre keresztelt eseményét május 29-e és június elseje között. A TaTu néven ismert esemény lényegében egy szabadegyetem-szerű tábor, ahol a romániai magyar középiskolások ismeretfejlesztő és közösségépítő programokon vehetnek részt egy természetközeli helyszínen.

Az idei rendezvény, amelyet már harmadik alkalommal szerveztek meg, mintegy 150 résztvevőt számlált. „Az előzőkhez képest változást jelent, hogy nagyobb hangsúlyt fektettünk a közösségi programokra, arra, hogy a fiatalok jobban megismerjék egymást” – mondta *Fazakas Zselyke* főszervező, aki arra is rávilágított, hogy az idén is törekedtek a színes képzésekre és arra, hogy minden résztvevő megtalálja azt, ami számára érdekes. Többek között voltak előadások pszichológia, történelem, divat és reáltudományi témákban is. Az eseményt idén is pozitívan értékelték a résztvevők – mondta *Kiss Hunor* főszervező, aki külön nyomatékosította, hogy Nagyadorján azért is jó helyszín, mert a diákok a természet közelségében lehetnek, és ezáltal elszakadnak a szürke hétköznapoktól. A Tavaszi Tudáskerten részt vettek a Szlovákiai Magyar Középiskolások Szövetsége (SZMKSZ) képviselői is, *Gajdos Vilmos*

dáskerten, pontosabban arról, hogy sokat tanultunk a 20. század történeleiből mind politikai, mind társadalmi, mind pedig gazdasági szempontból, azonban sokan sok mindent nem értenek. „A megértés alapja pedig az oktatás lenne” – fogalmazott *Bíró István* történész-politológus, a BBTE doktorandusza, óraadó tanár, aki ennek kapcsán azt is kifejtette, hogy mind Romániában, mind pedig Kelet-Európában az oktatás még a 19. századi modellt követi. Az iparosítás idején a szülők elmentek dolgozni, és a gyerekek is az iskolában ültek 8–10 órát, ezzel kvázi felkészülve arra, mi vár rájuk a felnőttéletben. Azonban ez mostanra megváltozott, és az oktatás folyamatában sokkal fontosabb lenne a történelmi tények elmagyarázása, a tanulások leszűrése. „Ellenkező esetben azzal szembesülünk, hogy a nemtudás szörnyű eredményekhez vezet” – vélekedett *Bíró István*, aki azt is aláhúzta, hogy a közösségi média csak ront a helyzeten. A történelem kapcsán, a 20. századi eseményeket nézve azt is látni kell, hogy nem vagyunk tisztában a fogalmakkal. Ennek egyik példája az is, amikor 2024. november 24-én este és 25-én reggel, Călin Georgescu első fordulás győzelme után a legkeresettebb szó az online DEX-ben a „legionárius” volt. A történész-politológus azt is kiemelte, hogy sokan egy Facebook-bejegyzésből vonnak le messzemenő következtetéseket, illetve nem egy esetben lehet azzal is találkozni, hogy pusztán egy cím alapján alkotnak véleményt egy témában. Mindezek

oktatási intézményekben, amikben mi is diákként megfordultunk, illetve pedagógusként tanítunk, valamint most a diákok visszajelzése is megerősített minket ebben a hitben, hogy valójában ebben a rendszerben sem a diák, sem a pedagógus nem érzi jól magát” – fogalmazott *Hart Edina*, aki szerint a kis lépések is közelebb viszik a rendszert a változáshoz, a problémát, a változás szükségességét pedig a tanulók is kimondottan érzik. *Jakab Hanga* hozzátette, hogy sokkal több pénzt kellene fordítani a pedagógusképzés minőségére annak érdekében, hogy sokkal jobb minőségű, használható tudást és szemléletmódot kapjanak a tanárok, a pedagógusok, hogy utána ne csak általános eszköztár álljon a rendelkezésükre, hanem tudjanak a nehezebb helyzetű gyerekekkel, a sajátos nevelési igényű gyerekekkel, a tehetséges gyerekekkel is foglalkozni. Ezenkívül nyilván a gazdasági vagy az anyagi részéhez tartozik az is, hogy több pedagógusra lenne szükség, hogy ne legyenek annyira túlterheltek. Nagyon nagy létszámú osztályokkal nagyon nehéz minőségi munkát végezni személyre szabottan, mondta *Jakab Hanga*, aki szerint a jövő iskolája olyan kell legyen, ami a társadalom számára prioritást jelent, amikor a döntéshozók nem gyűlöletet szítanak a pedagógusokkal szemben, amikor a GDP 6%-a az oktatásra van fordítva, amikor az oktatási rendszer prioritásként van kezelve! Tehát fel kell azt fogni, hogy egy demokratikus társadalomnak az alapja az, hogyha tényleg jól képzett és elhivatott tanárok tanítanak jó módszerekkel felszabadult és elkötelezett diákokat, akik szeretnének tanulni, nyomatékosították a Mentés Másként Pedagógia Egyesület képviselői.

Az oktatás mellett továbbá szó volt a divatról is, erről *Csalár Bence* divatújságíró, kortársdivat-szakértő tartott előadást, aki a Népszágnak elmondta, hogy a stílus segíti az egyéni kommunikációt, hozzájárul ahhoz, hogy ki tudjuk magunkat fejteni. Meglátása

szerint mindenkinek van egy divatválasztása, saját ízlése, igénye, amely akár a praktikum is lehet, azaz az, hogy azt veszi fel, ami a szekrényben legfelül van. A divatújságíró elmondása szerint az emberek az öltözködésükkel is kommunikálnak. A jövő divatja kapcsán pedig kifejtette, hogy meglátása szerint az sokszínű lesz, minden irányzat ott lesz egymás mellett, és már nem a trendek fogják befolyásolni a vásárlását, hanem az érzés, az, hogy mi fog több dopamint adni.

Nem elhanyagolható az sem, hogy szóba kerültek a kábítószeres is a TaTu-n. Ennek kapcsán *Gáspár-Szilágyi János* ügyvéd tartott előadást, aki lapunknak elmondta, hogy legtöbb ember nem tudja, hogy milyen büntetőjogi következményei vannak a kábítószer-fogyasztásnak, -birtoklásnak vagy éppen -kereskedésnek. A közösségi médiában pedig ilyen téren is számtalan álhírrel lehet találkozni, ami még inkább megtévesztheti a fiatalokat. Az ügyvéd azt is kiemelte, hogy a tiltott szerek listája lényegében napról napra bővül, így a dizájnernedrok birtoklásáért, illetve árusításáért is járhat szabadságvesztés. *Gáspár-Szilágyi János* elmondása szerint a közösségi médiás alkalmazásokat arra is lehetne használni, hogy a fiatalokat helyesen informálják. A tévében látjuk azt, hogy ne használjunk túlzott mennyiségben sötét vagy zsírokat vagy cukrot, de ugyanakkor nem látunk egyetlen olyan mondatot sem, hogy őrizkedjünk a kábítószer-fogyasztástól vagy a kábítószerrel való kereskedéstől, fogalmazott, hozzátéve, hogy meglátása szerint ezt meg lehetne oldani, és pont ezt a negatívumot, amit előidéz a szociális médiának a terjedési ereje vagy szintje, pozitívrá lehetne fordítani.

A Tavaszi Tudáskerten készítettünk egy interjút Észak-Korea kapcsán *Lukács Csabával*, a Magyar Hang lapigazgatójával, aki négyszer járt a Föld legsötétebb diktatúrájában. Hamarosan ezt az interjút is közölni fogjuk.

elnök és *Mucska Emma* külügyi alelnök. Lapunknak adott interjújukban kiemelték, hogy az utóbbi évtizedekhez képest sokat fejlődött mind az SZMKSZ, mind pedig más diákszervezetek, amelyek jogi szinten is segítik a középiskolásokat amellelt, hogy programokat szervezzenek számukra. „Ezzel együtt természetesen van még hova fejlődni, számunkra példakép a MAKOSZ” – mondta *Mucska Emma*, akivel szóba hoztuk a Benes-dekrétumokat is. Elmondása szerint egy évvel ezelőtt a szlovákiai magyar középiskolások legfeljebb 30%-a ha tudta, mik azok a Benes-dekrétumok, de az utóbbi időszak történéseinek következtében mostanra szinte mindenki tisztában van ezekkel. Az SZMKSZ külügyi alelnöke továbbá arról is beszélt, hogy a szlovákiai magyar diákságnak is azon az egyetemesen kell dolgozni, amit Romániában a MAKOSZ már el tudott érni. „A célunk az, hogy a jövőben nagyobb résztvevőszámú eseményeket tudjunk szervezni, ahol összehozzuk a diákokat” – mondta *Mucska Emma*. *Gajdos Vilmos* rámutatott, hogy a MAKOSZ-nak már bő három és fél évtizedes múltja van, miközben az SZMKSZ egy fiatalabb szervezet, így nekik még végig kell járniuk azt az ösvényt, amit a Romániai Magyar Középiskolások Szövetsége már bejárt. De szó volt a történelemlről is a Tavaszi Tu-

mellett pedig azt sem szabad elfelejteni, hogy a történelem rímelhet önmagára, hiszen számos elemző hasonlítja a mostani geopolitikai helyzetet a '30-as évek Európájához, ahhoz a társadalmi és gazdasági helyzethez, amikor egy évszázaddal ezelőtt felemelkedett a szélsőjobboldal, a nácik Németországban. Ha pedig megnézzük a felméréseket, akkor valóban az látszik, hogy számos országban az első helyen állnak a neofasiszta pártok.

Az oktatás kapcsán tartott előadást a Tavaszi Tudáskerten *Hart Edina* és *Jakab Hanga*, a Mentés Másként Pedagógia Egyesület képviselői. A Népszágnak nyilatkozva elmondták, hogy az a célja a szervezetnek, hogy egy közös platformot hozzon létre a pedagógusoknak és azoknak a szakembereknek, akik az oktatási rendszer változtatásáért tesznek, mivel sokszor úgy érezhetik, hogy magányosan dolgoznak, vagy hisznek abban, hogy érdemes, vagy lehet a változásért tenni, és ők olyan eseményeket szeretnének létrehozni, ahol találkozhatnak és egymást megerősíthetik.

„A kritikai pedagógia szerint is az iskolák vagy az oktatási rendszerek leképezik a társadalmi struktúrákat, tehát ugyanazokat az elnyomási mechanizmusokat működtetik az iskolán belül, mint a társadalomban, és mi is így látjuk, hogy tényleg így is van ezekben az

MAROS MEGYEI TANÁCS
MŰSZAKI IGAZGATÓSÁG
MEGYEI UTAK SZOLGÁLAT

HIRDETÉS

A MAROS MEGYEI TANÁCS, az „Árok újraprofilozása és útpadka kialakítása a DJ142A megyei úton, Vámosgálfalva településen, Maros megyében” című projekt beruházója, tájékoztatja az érintett nyilvánosságot, hogy a Maros Megyei Környezetvédelmi Igazgatóság a környezeti hatásvizsgálati eljárás keretében meghozta a besorolási szakaszra vonatkozó döntést, amely szerint a projekt megvalósításához nem szükséges környezeti hatásvizsgálati tanulmány elkészítése.

A projekt címe: „Árok újraprofilozása és útpadka kialakítása a DJ142A megyei úton, Vámosgálfalva településen, Maros megyében”. A beruházás helyszíne Vámosgálfalva község, Vámosgálfalva falu, a 53540/Gănești számú telek-könyvi kivonattal azonosított terület, Maros megye.

A besorolási döntés tervezete és annak indoklása megtekinthető a Maros Megyei Környezetvédelmi Igazgatóság székhelyén (Marosvásárhely, Hídvég utca 10. szám), hétfőn 9.00-15.00 óra között, valamint keddtől péntekig 9.00-12.00 óra között, továbbá az alábbi weboldalon: <http://djms.anmap.gov.ro>.

Az érintett nyilvánosság a környezetvédelmi hatóság honlapján történő közzétételétől számított 10 napon belül észrevételeket vagy megjegyzéseket nyújthat be a besorolási döntés tervezetével kapcsolatban.

Az ELNÖK nevében
Szász Zoltán Tibor
megyemenedzser

Paul Cosma
FŐJEGYZŐ

Ovidiu Dancu
ALELNÖK

ADÁSVÉTEL

ELADÓ méz, 30 lej/kg, hazaviszem. Tel. 0741-528-321. (28420)

LAKÁS

ELADÓ első osztályú, kétszobás tömbházlakás a Rovinari utca 32/1. szám alatt. Érdeklődni a 0771-592-149-es telefonszámon. (28355-I)

ELADÓ kétszobás tömbházlakás beépített terasszal a Rovinari utca 51/1. szám alatt. Érdeklődni a 0771-592-149-es telefonszámon. (28355-I)

KÜLÖNFÉLÉK

IDŐS személy gondozását vállalom. Tel. 0771-425-136. (28340-I)

VÁLLALUNK cserépforgatást, tetőjavítást, tetőkészítést Lindab lemezből, meszelést, vakolást és bármilyen munkát. Tel. 0712-239-984, Janika. (28400)

MUNKACSAPAT, építkezési és külső-belső munkálatokat vállalom komoly hozzáállással. Tel. 0744-230-886. (28450-I)

MEGEMLÉKEZÉS

A 60 éves érettségi találkozónkon hálával és kegyelettel emlékezünk TANÁRAINKRA, osztályfőnökünkre, MADARAS PIROSKÁRA és OSZTÁLYTÁRSAINKRA. Emlékük legyen áldott, nyugalmuk csendes!
Az AI. Papiu Ilarian Főgimnázium 1966-ban végzett XI. D osztálya. (28449-I)

RÉSZVÉTNILVÁNÍTÁS

Szomorúan búcsúzunk

DR. BRASSAI ZOLTÁNTÓL,

a kiváló belgyógyásztól, egyetemi tanártól, kedves barátunktól. Fájdalmatokban együttérzünk családodokkal. Az 1961-ben végzett kollégák. (28456-I)

Szomorú szívvel búcsúzunk kollégánktól,

DR. BRASSAI ZOLTÁN

belgyógyász professzortól, és őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak.

Az 1958-ban végzett évfolyamtársak. (28462-I)

Szomorú szívvel búcsúzunk

DR. BRASSAI ZOLTÁN

belgyógyász professzortól, őszinte részvétünket fejezzük ki, és vigasztalódást kívánunk a gyászoló családnak.

Prof. dr. Ferencz László és családja. (28462-I)

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

DR. BRASSAI ZOLTÁN BÉLA

professzor úr, Marosvásárhely szülőtte (1935. március 27.), 2026. május 28-án elhunyt. Távozásával városunk nemcsak egy kiváló orvost, elismert egyetemi oktatót és a Vártemplom hűséges presbiterét veszítette el, hanem egy olyan embert is, aki egész életét a gyógyításnak, a tudás átadásának, hitének és közössége szolgálatának szentelte. Generációk tanultak tőle, dolgoztak mellette, vagy éppen az ő szakértelmének köszönhetően kaptak új esélyt az életben. Munkássága, embersége, elkötelezettsége és egyházi szolgálata maradandó nyomot hagyott közösségünkben. Emlékét hálával és tisztelettel őrzik családtagjai, tanítványai, kollégái, betegek, gyülekezete és mindazok, akik ismerték és becsülték.

Őszinte részvétünket fejezzük ki a gyászoló családnak, hozzátartozóinak, kollégáinak és tanítványainak.

Nyugodjon békében, emléke legyen áldott! (-I)

A hirdetési rovatban megjelent közlemények,
reklámok tartalmáért a hirdetésfeladó vállalja
a felelősséget!

ELADÓ

angyaltrombita,
gyökeres hajtás.

Érdeklődni

8-16 óra között.

Tel. 0741-800-088.

(28425)

SÍRKERETEZÉSI

munkákat vállalom
mozaikból, gránitból,

30 év tapasztalattal,

garanciával,

akár 15-20%

kedvezményel.

Tel. 0744-616-250,

0744-249-414.

(28348)

SZOLGÁLTATÁS – ÜZLETI AJÁNLAT

REDŐNYÖK, SZALAGFÜGGÖNYÖK, ROLETTÁK, GARÁZSKAPUK és egyéb árnyékolástechnikai cikkek, automatizált változatok, nyílászárók. TERASZBEÉPÍTÉS üveggel és ponyvával. Tel. 0745-379-638. (69277)

A MELINDA FUNERAR teljes körű professzionális temetkezési szolgáltatást és ügyintézést biztosít NONSTOP: szállítás bel- és külföldön, hamvasztás, ravatalozás, a temetéshez szükséges kellékek biztosítása. Tel. 0747-581-055, 0740-263-907. Marosvásárhely, Onești tér 12. szám. (68166)

DR. INCZE SÁNDOR BELGYÓGYÁSZ FŐORVOS betegeket fogad Marosvásárhelyen, a Tudor Vladimirescu utca 21/A szám alatti rendelőben. Előjegyzés a 0265/265-112-es telefonszámon. Küldőpapírral a vizsgálat ingyenes. (28399-I)

radio.kptv.ro
KPTV
THE ROCK STATION
radio.kptv.ro

Spălătorie și detailing auto
Beltrand
autómosó és -kozmetika
- külső-belső tisztítás
- kárpittisztítás, polírozás, viaszozás
Marosvásárhely
Predeal u. 97 sz.
Telefon: 0265/223-902
0740-393-060

Szolgáltatásaink:

- kontaktlencse-felírás és rendelés
- ingyenes szemüvegfelírás komputeres szemvizsgálattal
- mindenik szaküzletünk orvosi szakrendelővel van felszerelve, ahol teljes szemvizsgálatot végzünk, a pácienseinket küldőpapír nélkül fogadjuk
- a gyerekvizsgálatokat speciális fotorefraktométerrel végezzük (kellemetlen pupilatágítás nélkül, távolsági fotózással)
- kötelező éves szemvizsgálatok cégek részére
- korszerű számítógép-vezérlésű japán NIDEK gépekkel bármilyen kerettípusba bedolgozunk plasztik- és üveglencsét egyaránt (gyors, olcsó és precíz munkával)
- szemüvegjavításokat végzünk (keretek forrasztása)
- új amerikai készülék látásjavításra, kancsalságra
- terápiák betegség és sérülés utáni rehabilitációra, memória-, reflexek, mozgás- és tanulászavarok javítására

Marosvásárhely:

- ▲ Posta utca 3. sz. Tel: 0265/212-304, 0365/410-555
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 49. sz. Tel: 0265/263-351, 0365/410-557
- ▲ 1918. Dec. 1. sugárút 182-184. sz. (Fortuna). Tel: 0265/265-205
- ▲ Rózsák tere 53. sz. Tel: 0265/250-120, 0365/410-559
- ▲ Dózsa György utca 64-68. sz. (a Kaufland udvara). Tel: 0265/212-212
- ▲ Köztársaság tér 5. sz. Tel: 0365/430-939

Szászrégen:

- ▲ Iskola utca 11. sz. Tel: 0265/512-042, 0365/410-558

Szováta:

- ▲ Fő út 196. sz. Tel: 0265/577-282, 0742-100-323

Marosvásárhelyi Rádió Románia

96 FM
106,8 FM
1323 AM

www.marosvasarhelyiradio.ro

<https://mentorkonyvek.ro/>

mk
Mentor Könyvek

A
TRANSZILVANIZMUS
TABUK NÉLKÜL

Hamarosan rovarirtás Marosvásárhelyen

A kártevőirtásra, fertőtlenítésre szakosodott Coral Impex Kft. a Marosvásárhelyen elvégzendő kártevőirtásra, fertőtlenítésre vonatkozó, a várossal kötött 2025. április 30-i 32. sz. szerződés alapján június 9-től 15-ig 22-03 óra között rovarirtást végez Marosvásárhelyen, magánterületen, tulajdonosi társulásoknál. Ez a periódus az időjárástól függően változhat.

A felhasznált termékek a következők:
– CYMINA SUPER, 50 ml/10.000 m²
– VECTOBAC WG, 1 kg/10.000 m²

Rovarirtás

Kérjük a polgárokat, különösen a gyermekeket, az időseket, a szívbetegeket, az asztmásokat és a különböző vegyi anyagokra allergiás személyeket, hogy tegyenek meg minden intézkedést annak érdekében, hogy a permetezőgépek közvetlen hatósugarán kívül maradjanak. Kérjük továbbá azokat, akiknek az ablakai az utcavonaltól legfeljebb 20 méter távolságra vannak, hogy június 9-től 15-ig este 10 és hajnali 3 óra között tartásuk zárva ablakaikat.

A szer belélegzése, bőrre, szembe jutása vagy lenyelése esetén a következő intézkedéseket kell betartani:

Belégzéskor az illető menjen friss levegőre. Ha a légzés nehézkes, forduljon orvoshoz.

Bőrrel való érintkezés esetén távolítsa el a szennyezett ruházatot. A bőrt azonnal mossa le bő vízzel. Ha az irritáció továbbra is fennáll, forduljon orvoshoz. Újbóli használat előtt mossa ki a szennyezett ruházatot.

Szembe jutás esetén (ha van, távolítsa el a kontaktlencsét), a szemet – tágra nyitva – azonnal alaposan öblítse ki vízzel, legalább 15 percig. Hívja orvosát, ha a probléma továbbra is fennáll.

Lenyelés esetén azonnal forduljon orvoshoz. Ne idézzen elő hányást. Soha ne adjunk semmit szájon át, ha valaki eszméletlen.

Kérjük a marosvásárhelyieket, hogy tartsák be ezeket az óvintézkedéseket.

További információért, kérjük, hívják a 0265 256 004-es telefonszámot; e-mail: coralmures@coralimpex.ro.

